

BØRNS IDRÆTSDELTAGELSE I KØBENHAVNS KOMMUNE 2007

Bjarne Ibsen

2007:1

Børns idrætsdeltagelse i Københavns Kommune 2007

Bjarne Ibsen

Børns idrætsdeltagelse i Københavns Kommune 2007

Udarbejdet for Københavns Kommune, Kultur- og

Fritidsforvaltningen af:

Bjarne Ibsen

Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund,

Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.

Udgivet 2007

ISBN 87-90923-95-2

Serie: Movements, 2007:1

Serieudgiver: Institut for Idræt og Biomekanik

Forsidefoto: Scanpix/Masterfile

Forsidelayout: Anne Charlotte Mouret

Opsætning: Lone Bolwig

Tryk: Print & Sign, Odense

Indhold

1. Indledning	5
2. Går til idræt	8
3. Går til idræt i en idrætsforening	13
4. Går til idræt udenfor en forening	18
5. Selvorganiserede og semi-organiserede fysiske aktiviteter	20
Idrætscontainere	22
Sommerferieaktiviteter	27
6. Idræt i skolen	30
7. De mest populære idrætsaktiviteter	33
Organiserede idrætsaktiviteter	33
Selvorganiserede aktiviteter	35
8. Sammenligning med andre kommuner	39
9. Børn, idræt og integration	43
10. Andre fritidsaktiviteter	48
11. Sammenfatning	50
12. Perspektivering	58
Bilag 1: Supplerende tabeller	60
Bilag 2: Spørgeskema til 9. klasse	73

1. Indledning

Idrætspolitikken i Københavns Kommune bygger på det grundlag, at idrætten både har en værdi i sig selv – der bygger på lyst, fascination og begejstring – og er nyttig i den forstand, at deltagelse i idræt kan føre til større sundhed, integration mv. Politikken tager dog først og fremmest sigte på den første side – som forudsætning for den anden.

Siden 1998 har Københavns Kommune bestræbt sig på at fremme idræt for børn og unge. For det første blev der indført 'prime-time' på kommunens idrætsanlæg, hvilket indebærer, at børn og unge op til 18 år har fortrinsret til idrætsfaciliteterne i tidsrummet mellem kl. 17 og 20. For det andet blev der oprettet to udviklingspuljer på i alt 4 mio. kr. (1999-2000) til at understøtte og forankre børn og unge i forskellige foreningsaktiviteter. Dels for at udvikle og søsætte flere idrætstilbud til børn og unge under 25 år, dels for at fremme integration af flygtninge og indvandrere under 25 år. For det tredje blev der taget flere initiativer til at styrke samarbejdet mellem skole, institution og den foreningsorganiserede idræt (bl.a. projektet 'Mere og Bedre idræt' og oprettelsen af flere idrætsfritidshjem). For det fjerde er der iværksat en særlig indsats for at fremme foreningsdeltagelsen blandt etniske minoriteter (Projektrådgivningen). For det femte er der skabt en række muligheder for at dyrke idræt under mindre formelle og mere selvorganiserede former. Det gælder bl.a. etableringen af udendørs kunstfrosne skøjtebaner, havnebade, aktivitetsstrøg (fx Prags Boulevard på Amager) og 'åben hal' i lokalmiljøet.

Idrætspolitikken i Københavns Kommune afspejler i stigende grad en erkendelse af, at idrætten udøves i forskellige arenaer. For det første er idræt obligatorisk for alle skolesøgende børn, og frikvartererne er for mange børn også et tidsrum for boldspil, leg og andre former for fysisk aktivitet. For det andet går de fleste børn til idræt i fritiden under organiserede former. Først og fremmest i en forening, men mange gør det også under kommunale (skolefritidsordninger og fritidsklubber) og kommercielle former (danceskoler, rideklubber og motionscentre). For det tredje deltager næsten alle børn jævnligt i en eller anden form for idræt eller fysisk aktivitet under selvorganiserede former, som børnene selv har taget initiativ til uden voksnes styring og organisering – som regel sammen med venner eller veninder. Det kan fx være fodbold på et nærtliggende græsareal, rulle-skøjteløb på fortovet eller klatring på legepladsen. Mellem det formelt organiserede og det selvorganiserede findes en række mellemformer, semi-organiseret idræt, som på den ene side er organiseret eller tilrettelagt af voksne men ikke forudsætter medlemskab og som regel heller ikke betaling. Denne undersøgelse sætter fokus på alle disse arenaer for børns idræt og bevægelse med særlig vægt på den organiserede idræt i fritiden.

Undersøgelsens primære formål er at belyse eventuelle ændringer i børns idrætsdeltagelse i Københavns Kommune siden 2003, hvor en tilsvarende undersøgelse med identiske spørgsmål også blev gennemført. Endvidere kan der for to bydeles vedkommende sammenlignes med resultaterne fra en undersøgelse i 1999, der var afgrænset til disse bydele. Denne undersøgelse sætter endvidere fokus på børnenes deltagelse i flere kommunale initiativer – de såkaldte idrætscontainere og sommerferieaktiviteter samt inte-

grations-dimensionen, dvs. bestræbelsen på at fremme deltagelsen i idræt blandt børn af forældre med en anden etnisk baggrund end dansk. Undersøgelsen giver også mulighed for at sammenligne idrætsdeltagelsen blandt børn i Københavns Kommune med deltagelsen i andre kommuner, hvor tilsvarende undersøgelser er gennemført inden for de seneste to år. Endelig belyser undersøgelsen også børnenes deltagelse i en række andre fritids- og kulturaktiviteter, som der også blev spurgt om i undersøgelsen i 2003.

Undersøgelsen belyser børns deltagelse i idræt og idrætsslignende aktiviteter lige fra idrætsdiscipliner med klart definerede regler og normer (fx fodbold, dans og ridning), der typisk foregår i organiseret regi; lege hvor det fysiske element er centralt (fx løb på rulleskøjter eller isskøjter og diverse fangelege), som børnene typisk selv tager initiativ til i skolegården, på SFO'en eller i boligkvarteret; til aktiviteter hvor træning for motionens skyld er det væsentlige (fx en løbetur, styrketræning i et motionscenter og svømning i svømmehallen). Dette udgør en stor del af børns fysiske aktivitet og bevægelse men langt fra det hele. Undersøgelsen afdækker derfor ikke børnenes samlede fysiske aktivitetsniveau, fordi hverdagens 'nødvendige' fysiske aktivitet (fx gang og cykling til og fra skole) ikke er medtaget.

Undersøgelsen er afgrænset til at omfatte alle børn på 5. og 9. klassetrin. Denne afgrænsning skyldes for det første ønsket om at kunne sammenligne resultaterne med den tilsvarende undersøgelse gennemført i 2003, som omfattede disse to klassetrin. For det andet er det først fra 5. klassetrin, at langt de fleste børn uden større besvær kan besvare et sådant spørgeskema uden voksnes hjælp, og samtidig viser flere undersøgelser, at idrætsdeltagelsen toppe på dette klassetrin. For det tredje vil en sammenligning af idrætsdeltagelsen på de to klassetrin kunne vise omfanget og karakteren af frafaldet fra idrætten. Det er velkendt, at mange børn stopper med at gå til idræt, når de kommer i teenage-årene, men ifølge idrættens organisationer er dette forstærket de seneste år inden for flere store idrætsgrene, som traditionelt har haft et godt tag i børn og unge.

Undersøgelsen er gennemført ved, at børnene i såvel de kommunale som de private skoler på 5. og 9. klassetrin har besvaret et spørgeskema. Skemaet kunne besvares inden for 1 lektion. Spørgeskemaet blev udformet i et samarbejde mellem Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, Syddansk Universitet, og Kultur- og Fritidsforvaltningen i Københavns Kommune. Der er tale om to forskellige spørgeskemaer til henholdsvis 5. klasse børn og 9. klasse børn, men der er kun små forskelle på spørgsmålene i de to skemaer. For at kunne sammenligne resultaterne med resultater fra tidligere undersøgelser i København og tilsvarende undersøgelser i andre kommuner er det tilstræbt, at spørgeskemaet indeholder de samme spørgsmål, som er anvendt i disse undersøgelser. Bilag 2 indeholder det spørgeskema, som børnene har besvaret.

Københavns Kommune havde ansvaret for al kommunikation til skolerne vedr. undersøgelsen. I en vejledning til skolerne blev der redegjort for, hvordan undersøgelsen skulle gennemføres og skemaerne skulle besvares. Undersøgelsen blev gennemført i uge 19, 20 og 21 i midten af maj 2007. Det var en periode med fint vejr, der giver mange børn lyst

til udendørs fysisk aktivitet. Det antages, at vejret har indflydelse på omfanget af børns selvorganiserede fysiske aktivitet.

Spørgeskemaet er besvaret af 69 pct. af børnene i 5. klasse og 51 pct. af børnene i 9. klasse. Besvarelsesprocenten på 9. klassetrin er betydeligt under det ønskelige for denne undersøgelsestype (bilag 1, tabel 28). Af de børn der har besvaret spørgeskemaet, udgør drengene 49 pct. på 5. klassetrin og 50 pct. på 9. klassetrin. Børn af forældre, der er født i et andet land end Danmark, udgør henholdsvis 29 pct. og 31 pct. på de to klassetrin. Dertil kommer 13 pct., som har en mor eller en far, der er født i et andet land. I 2005 udgjorde de tosprogede børn 32 pct. af alle skolebørn i Københavns Kommune. Da det typisk er børn, hvis forældre begge er født i et andet land, der er tosprogede, synes der ikke at være en væsentlig forskel på andelen, der har besvaret spørgeskemaet, mellem børn af danske forældre og børn af anden etnisk herkomst. Endelig udgør børn, hvis forældre begge har et arbejde, 69 pct. af børnene på begge klassetrin. På 5. klassetrin har 15 pct. af børnene svaret, at far ikke har et arbejde, og 23 pct. har svaret, at mor ikke har et arbejde. På 9. klassetrin er de tilsvarende tal 17 og 21 pct. Disse tal ligger betydeligt over ledighedsprocenten for Københavns Kommune, men disse tal kan ikke sammenholdes, fordi børnene har svaret på, om henholdsvis mor og far arbejder. Ikke-arbejde kan således skyldes arbejdsløshed, at mor eller far studerer, at en af dem har valgt at være hjemmegående osv.

Den store overensstemmelse mellem gruppen af børn, der har besvaret spørgeskemaet på 5. og 9. klassetrin, på fordelingen af børnene på køn og forældrenes baggrund tyder på, at selvom halvdelen af børnene på 9. klassetrin ikke har besvaret spørgeskemaet, så er frafaldet ikke skævt i forhold til aldersgruppens fordeling på forældrenes sociale og kulturelle baggrund.

I alle tabellerne er angivet en p-værdi, som viser, hvor stor sandsynligheden er for, at den fundne forskel er en statistisk tilfældighed. Tre stjerner (***) angiver, at der er mindre end 1 promille chance for, at den registrerede forskel skyldes en statistisk tilfældighed. To stjerner (**) angiver, at chancen er mindre end 1 pct., og én stjerne (*) angiver, at chancen er mindre end 5 pct.¹ Hvis der ikke er angivet en stjerne, skyldes det, at der ikke er en statistisk signifikant forskel. Det kan enten tilskrives, at forskellen er meget lille, eller at antallet af børn, der indgår i analysen, er forholdsvis lille.

En sammenfatning af rapporten kan downloades på www.sdu.dk/cisc og på www.kk.dk (klik ind på "Kultur og fritid", "Fritidsliv", "Publikationer").

¹ Tre stjerner er samtidig en indikation på, at der er et stærkt statistisk sammenfald mellem de to variable, mens én stjerne angiver, at sammenfaldet ikke er så stærkt.

2. Går til idræt

Det skal her først belyses, hvor mange børn der 'går til idræt'. Med dette menes normalt at gå til organiseret idræt, dvs. typisk i en forening, en rideklub, en danseskole, et motionscenter eller under andre organiserede former. Derimod forbindes udtrykket normalt ikke med selvorganiseret idræt som fodbold på et nærtliggende grønt område og rulleskøjteløb på gaden. Det er imidlertid overladt til barnet selv at afgøre, om det 'går til idræt, sport eller motion i fritiden' (se spørgeskemaet spørgsmål 8, bilag 2).

På 5. klassetrin svarer 72 pct. og på 9. klassetrin 55 pct., at de går til idræt. Det er henholdsvis 2 og 3 procentpoint lavere end i 2003 (tabel 1). Begge ændringer er dog ikke signifikante i statistisk forstand. Trods dette tyder analysen på, at det er en reel ændring. Tendensen findes således i alle bydele med undtagelse af Vesterbro på 5. klassetrin og Østerbro og Bispebjerg på 9. klassetrin, hvor andelen, der går til idræt, er øget siden 2003.

Der er som i 2003 store forskelle på idrætsdeltagelsen mellem bydelene. På 5. klassetrin findes den højeste deltagelse på Vesterbro med 83 pct., mens deltagelsen er 20 procentpoint lavere i Bispebjerg. Med undtagelse af Vesterbro, hvor andelen der går til idræt er vokset betydeligt, og Valby, hvor andelen er faldet signifikant, er der i de øvrige bydele kun små og ikke statistisk signifikante ændringer i andele, der går til idræt. På Østerbro har andelen af 5. klassebørnene, der går til idræt, været helt stabil siden 1999, hvor der blev gennemført en undersøgelse af samme slags, som undersøgelsen i 2003 og 2007. I 1999 var idrætsdeltagelsen på Indre Østerbro 78 pct., i 2003 79 pct. og i 2007 (hele Østerbro) 78 pct. Tilsvarende stabil er idrætsdeltagelsen på Amager, som undersøgelsen i 1999 også omfattede. I 1999 blev andelen opgjort til 70 pct. (kun for Sundby Nord, som undersøgelsen i 1999 var afgrænset til), fire år senere var andelen steget lidt til 72 pct., men i 2007 var andelen for hele Sundby 70 pct.

På 9. klassetrin findes den laveste deltagelse på Nørrebro, i Kgs. Enghave og i Vanløse, mens deltagelsen er højest på Østerbro. På dette klassetrin er der i Vanløse sket et signifikant fald i andelen, som går til idræt, mens andelen er steget på Østerbro. I de resterende bydele er ændringerne ikke statistisk signifikante². I 1999 viste undersøgelsen, at 60 pct. på Indre Østerbro og 69 pct. i Sundby Nord gik til idræt. Tre år senere var andelen faldet til henholdsvis 53 pct. og 56 pct., men denne undersøgelse viser, at andelen i 2007 igen er tilbage på 1999 niveauet på Østerbro med 61 pct. og på Amager med 58 pct.

Opdeles børnene efter køn og forældrenes baggrund viser undersøgelsen, at faldet i idrætsdeltagelsen især skyldes et (statistisk signifikant) fald hos pigerne, på begge klassetrin, og derfor er forskellen mellem andelen af drengene og andelen af pigerne, der går til idræt, øget.

Endvidere er det kun børn af forældre med et andet oprindelsesland end Danmark – en af forældrene eller begge – som går mindre til idræt i 2007 end i 2003, mens andelen af

2 Når en ændring ikke er signifikant i statistisk forstand, kan det enten skyldes, at ændringerne er meget små, eller fordi antallet af børn i bydelen på dette klassetrin er så lille, at der skal forekomme store ændringer i deltagelsen for at disse er signifikante.

børnene med forældre, der begge er født i Danmark, er helt identisk med andelen i 2003. Tilsvarende er det især i gruppen af børn, hvis forældre ikke har et arbejde, at de idrætsaktives andel er faldet. Dette kan bl.a. tilskrives det forhold, at den lave arbejdsløshed har betydet, at personer uden et arbejde ofte hører til blandt de svageste grupper i samfundet.

Knap halvdelen af børnene i 5. klasse, der går til idræt, svarer, at de begyndte at gå til idræt, før de kom i skole (0 – 6 år). I 9. klasse er andelen lidt mindre, fordi der trods alt er nogle børn, som begynder relativt sent at gå til idræt, og det reducerer andelen, som er begyndt tidligt. Forældrenes etniske herkomst spiller en væsentlig rolle for, hvor tidligt børnene begynder at gå til idræt. Hvis både mor og far er født i Danmark, er 57 pct. af de idrætsaktive børn begyndt før de kom i skole, mens det samme kun gælder for 21 pct. af de børn, hvis forældre er født i et andet land. Tilsvarende begynder børnene tidligere, hvis begge forældre dyrker idræt, end hvis ingen af forældrene dyrker idræt (henholdsvis 60 og 28 pct. af de idrætsaktive 5. klasse børn er begyndt før de kom i skole).

Af de børn, som går til idræt, svarer hvert femte barn, at det går til idræt en gang om ugen, mens hver tredje gør det to gange om ugen (bilag 1, tabel 29). Godt en fjerdedel gør det tre gange om ugen og en tilsvarende andel går til idræt mere end tre gange om ugen. På 9. klassetrin går børnene typisk oftere til idræt end børnene gør i 5. klasse, og siden 2003 er der øjensynligt sket en forskydning hos de idrætsaktive børn på 9. klassetrin, således at en større andel går meget til idræt (4 eller flere gange om ugen). Drengene går typisk oftere til idræt end pigerne gør. Mens mere end halvdelen af drengene går til idræt mere end to gange om ugen, gælder det samme kun for hver tredje af pigerne. Derimod spiller forældrenes baggrund – hvor de er født, om de har et arbejde, og om de selv dyrker idræt – ingen signifikant rolle for, hvor ofte børnene går til idræt (blandt de børn, som går til idræt).

Tabel 1: Andel af børn i Københavns Kommune i 2003 og 2007, der går til idræt, sport eller motion i fritiden, opdelt på klasse, køn, bopæl, etnisk herkomst, forældres arbejdssituation og forældres idrætsinteresse (pct.)

	5. klasse				9. klasse			
	2003	2007			2003	2007		
	Pct.	Pct.	N=	P <	Pct.	Pct.	N=	P <
Alle børn	74	72	2531		58	55	1470	
Køn								
Drenge	77	77	1221	***	64	62	723	***
Piger	71	66	1268		52	48	735	
Bopæl								
Bispebjerg	61	63	94	***	46	55	58	*
Brønshøj / Husum	76	73	329		54	54	201	
Nørrebro	69	67	409		49	49	215	
Indre By	77	74	91		58	53	61	
Vesterbro	67	83	102		54	51	57	
Valby	79	68	308		55	56	178	
Kongens Enghave	78	71	42		66	47	17	
Vanløse	74	73	165		67	48	126	
Østerbro	78	78	389		52	61	172	
Amager	75	70	484		61	58	320	
Hos hvem bor barnet?								
Hos mor og far	74	73	1698		59	57	912	
Hos enten mor eller far	74	70	786		55	52	522	
Hos andre (evt. udelade)	88	53	15		66	56	25	
Etnisk herkomst								
Begge forældre født i Danmark	79	79	1379	***	58	58	858	**
Mor født i Danmark, far født i et andet land	79	75	242		62	53	96	
Mor født i et andet land, far født i Danmark	72	69	122		56	58	50	
Begge forældre født i et andet land	61	58	717		56	48	437	
Forældrenes arbejdssituation								
Begge forældre arbejder	79	78	1721	***	60	58	1012	***
Min MOR arbejder	71	70	197		57	53	139	
Min FAR arbejder	60	60	395		52	46	204	
Ingen af forældrene har et arbejde	57	46	165		57	44	105	
Forældrenes idrætsinteresse								
Begge forældre dyrker idræt, sport eller motion	86	82	907	***	66	65	436	***
Mor dyrker idræt, men far gør ikke	75	71	335		59	59	231	
Far dyrker idræt, men mor gør ikke	75	72	371		59	58	240	
Begge forældre, dyrker ikke idræt	61	60	700		51	43	476	

Begrundelser for ikke at gå til idræt

En del børn går imidlertid ikke til idræt, og de blev bedt om at svare på, hvorfor de ikke går til idræt eller sport. For præciseringens skyld har børnene sat kryds ved en række svarmuligheder i spørgeskemaet, og derfor er det tænkeligt, at børnene ville have svaret anderledes, hvis de fx med egne ord skulle have skrevet, hvorfor de ikke går til idræt. Samtidig er børnenes svar nødvendigvis ikke de reelle årsager til, at nogle børn er holdt op med at gå til idræt, mens andre aldrig er kommet i gang. Trods dette kan børnenes svar indkredse nogle af de faktorer, som spiller en rolle for børnenes idrætsdeltagelse.

Svarmønstret er næsten helt identisk med mønstret i 2003. Dog er der på 9. klassetrin en større andel, som svarer, at de ikke gider, og at de hellere vil være sammen med deres venner. De ikke-idrætsaktive 5. klasse børns væsentligste begrundelse, for at de ikke går til idræt, er, at de hellere vil foretage sig noget andet (32 pct.), at de ikke gider (26 pct.), eller at det ikke er sjovt (21 pct.). Idrætten er altså ikke tilstrækkelig interessant eller spændende for dem. Derfor gider de ikke eller foretrækker at gå til noget mere spændende. Eller også er det blot den type svar, børnene giver, når de ikke rigtigt kan forklare, hvorfor de ikke går til idræt. Det synes imidlertid ikke at være idrætten i sig selv og det at bruge kroppen, der er årsagen. Kun hver tiende barn svarer, at det ikke kan lide at blive forpustet, at det ikke kan lide at konkurrere, og at det ikke er god til idræt. Samme lave tilslutning får de mere sociale begrundelser for ikke at gå til idræt: ingen at følges med eller at bedste venner ikke går til idræt. Det bliver ofte sagt, at mange børn ikke går til idræt, fordi det er for dyrt. Den begrundelse er det imidlertid kun hvert tiende af de idræts-inaktive børn, som benytter, men andelen er næsten dobbelt så høj blandt børn af forældre, der ikke har et arbejde, og der er også en svag tendens til, at børn af forældre af anden etnisk herkomst end dansk i lidt højere grad svarer, at de ikke dyrker idræt, fordi det er for dyrt. Det er også relativt få børn, som svarer, at de ikke er idrætsaktive, fordi de har for lidt indflydelse, når de går til idræt (tabel 2).

I 9. klasse er svarene mere udtryk for, at de unge har prioriteret at bruge deres tid til noget andet. 21 pct. vil hellere bruge tiden på noget andet, 29 pct. har ikke tid pga. fritidsarbejde (lidt færre end i 2003), og mere end halvdelen vil hellere være sammen med venner. Det er det argument, der får den største tilslutning på 9. klassetrin, og det viser, at det sociale element også kan holde mange børn væk fra idrætten. 'Jeg gider ikke' får den næststørste tilslutning og er meget højere end i 2003 (30 pct.). Endvidere spiller tiden en stor rolle. 25 pct. gider ikke at gå til noget på et fast tidspunkt (19 pct. i 2003), og 13 procent svarer, at træningstidspunkterne ikke passer dem. Som blandt 5. klasse børnene er det forholdsvis få, der har sat kryds ud for idræts- og træningskritiske påstande: at kammeratskabet er for dårligt, og at træneren er dårlig (tabel 2).

Der er forholdsvis små forskelle mellem drengene og pigerne på begrundelserne for ikke at gå til idræt. Drengene svarer i højere grad end pigerne, at de ikke gider (45 og 34 pct.), mens pigerne i højere grad end drengene svarer, at de hader at blive forpustet (12 og 7 pct.), at de ikke kan lide at konkurrere (12 og 6 pct.), og at det er for dyrt (12 og 6 pct.). Det sidste kan muligvis hænge sammen med, at forholdsvis mange piger går til idrætsak-

tiviteter, som det koster mere at gå til (ridning, dans og træning i motionscenter), end det koster at gå til drengenes foretrukne idrætsgrene (fodbold og andre boldspil).

Tabel 2: Hvorfor går de inaktive børn i Københavns Kommune ikke til idræt eller sport? Opdelt på 5. og 9. klassetrin – i 2003 og 2007 *						
	5. klasse			9. klasse		
	2003	2007		2003	2007	
		Pct.	N =		Pct.	N =
Jeg vil hellere gå til noget andet	35	32	210	20	21	131
Jeg gider ikke	26	33	215	30	45	286
Jeg vil hellere være sammen med mine venner				44	55	347
Jeg vil hellere være sammen med min kæreste				16	16	99
Jeg har ikke tid på grund af fritidsarbejde				33	29	184
Jeg må ikke for min far og mor	4	3	22		2	14
Det er for dyrt	7	9	59	12	10	66
Jeg synes ikke det er sjovt	21	21	138	15	23	143
Jeg er ikke god til idræt	11	11	73	12	14	90
Jeg hader at blive forpustet og at svede	8	10	68	8	10	62
Jeg har ingen at følges med	12	14	90	13	11	72
Mine bedste venner går ikke til idræt	12	10	67	10	12	76
Der er ingen af de idrætsgrene, som jeg kan lide, i nærheden	13	13	84	9	13	80
Jeg gider ikke at gå til noget på et fast tidspunkt	13	13	83	19	25	159
Jeg kan ikke lide at konkurrere	10	9	58	7	9	59
Fordi træningstidspunktet ikke passer mig		12	77	14	13	83
Fordi kammeratskabet var dårligt, der hvor jeg gik til idræt		6	42	8	7	42
Fordi træneren var for dårlig, der hvor jeg gik til idræt		11	71	11	8	50
Andre grunde	21	21	138	19	18	114
* Andel af de børn, som har sat kryds ved mindst et af udsagnene. Analysen omfatter udelukkende børn, som tidligere i spørgeskemaet har svaret, at de ikke går til idræt.						

3. Går til idræt i en idrætsforening

Idrætspolitikken i Københavns Kommune – som i landet generelt – er først og fremmest rettet mod idræt i foreninger, og det er da også foreningerne, som står for langt den største del af børnenes idrætsudfoldelse.

Siden 2003 er der ikke sket signifikante ændringer i andelen af børnene, både på 5. og 9. klassetrin, som går til idræt i en forening eller klub³. Dette gælder også, når børnene opdeles på køn og efter forældrenes sociale baggrund og deres idrætsinteresse (tabel 3). Mellem bydelene er der dog afvigelser fra denne kontinuitet. På Vesterbro er der således en signifikant stigning i andelen af børnene, som går til idræt i en forening, både på 5. og 9. klassetrin. På 9. klassetrin er der generelt store forskelle fra bydel til bydel på udviklingen i foreningsdeltagelsen. Bortset fra Vanløse, hvor der er et betydeligt fald i andelen af børnene, der går til idræt, er disse forskelle ikke signifikante i statistisk forstand pga. et relativt lille antal børn på dette klassetrin i hver bydel, der har besvaret skemaet.

Fra 1999 til 2003 voksede andelen af såvel 5. som 9. klassebørnene på Indre Østerbro, der går til idræt i en idrætsforening, fra henholdsvis 47 pct. til 67 pct. og 33 pct. til 41 pct. Denne undersøgelse fra 2003 viser, at dette niveau er fastholdt i 2007.

Analysen viser det samme mønster som analysen ovenfor af andelen af børnene, der 'går til idræt', og den svarer helt til det mønster, undersøgelsen fra 2003 afdækkede. Drengene går mere end pigerne til idræt i en forening; der er meget store forskelle på deltagelsen fra bydel til bydel; børn der bor hos begge forældre er lidt mere idrætsaktive i en forening end børn, der bor hos enten mor eller far; børn af danske forældre er meget mere foreningsaktive end børn af forældre af anden etnisk herkomst (dette gælder dog først og fremmest på 5. klassetrin); tilsvarende er børn, hvis forældre begge har et arbejde, mere idrætsaktive i foreninger, end børn hvis forældre ikke har et arbejde (igen primært på 5. klassetrin); og endelig er chancen for, at barnet går til idræt i en forening, større, hvis forældrene dyrker idræt, end hvis barnets forældre ikke dyrker idræt.

3 Der er en vis usikkerhed ved børnenes besvarelse af, hvor de går til idræt. I spørgsmål 9 har 54 pct. af børnene på de to klassetrin svaret, at de går til mindst én af de nævnte idrætsgrene i en idrætsforening eller en sportsklub. I det efterfølgende spørgsmål, hvor børnene skulle svare på, om de går til idræt i en idrætsforening eller sportsklub, er det imidlertid kun 47 pct., der svarer bekræftende på dette. 44 % har på begge spørgsmål svaret, at de dyrker idræt i en idrætsforening eller sportsklub, mens 12 pct. har svaret ja dertil på et af de to spørgsmål. Deraf har halvdelen (dvs. 6 pct.) i spørgsmål 10 svaret, at de tidligere har gået til idræt i en idrætsforening (bilag 1, tabel 30).

Tabel 3: Andel af børn i 5. og 9. klasse i Københavns Kommune i 2003 og 2007, der går til idræt i en idrætsforening eller sportsklub, opdelt på køn, bopæl, etnisk herkomst, forældres arbejdssituation og forældres idrætsinteresse (pct.)

	5. klasse				9. klasse			
	2003	2007			2003	2007		
	Pct.	Pct.	N=	P <	Pct.	Pct.	N=	P <
Alle børn	60	61	2577		42	41	1487	
Køn								
Drenge	68	69	1239	***	53	53	729	***
Piger	53	53	1293		32	30	745	
Bopæl								
Bispebjerg	44	47	97	***	38	46	59	
Brønshøj / Husum	65	63	334		45	39	204	
Nørrebro	54	59	419		31	41	215	
Indre By	63	60	91		41	38	61	
Vesterbro	52	70	105		33	40	57	
Valby	59	53	316		38	41	181	
Kongens Enghave	67	61	43		55	18	17	
Vanløse	65	64	167		52	34	128	
Østerbro	67	67	394		41	41	175	
Amager	61	62	491		44	46	323	
Hos hvem bor barnet?								
Hos mor og far	62	62	1725	*	45	43	919	*
Hos enten mor eller far	57	59	800		37	37	529	
Hos andre (evt. udelade)	71	38	16		36	50	26	
Etnisk herkomst								
Begge forældre født i Danmark	65	68	1398	***	43	41	864	
Mor født i Danmark, far født i et andet land	63	65	244		48	42	97	
Mor født i et andet land, far født i Danmark	59	56	123		39	50	50	
Begge forældre født i et andet land	49	49	735		40	39	445	
Forældrenes arbejdssituation								
Begge forældre arbejder	65	67	1741	***	44	43	1017	
Min MOR arbejder	61	60	203		39	39	142	
Min FAR arbejder	47	49	404		34	35	210	
Ingen af forældrene har et arbejde	45	39	169		46	37	106	
Forældrenes idrætsinteresse								
Begge forældre dyrker idræt, sport eller motion	70	72	919	***	51	47	438	***
Mor dyrker idræt, men far gør ikke	61	62	340		38	44	235	
Far dyrker idræt, men mor gør ikke	61	63	381		41	46	241	
Begge forældre, dyrker ikke idræt	53	50	707		39	34	481	

Det spiller således en stor rolle for børnenes deltagelse i organiseret idræt, at deres forældre selv dyrker idræt. Forældrene har endvidere en afgørende betydning for realiseringen af mange af de aktiviteter, der foregår i idrætsforeningen, sportsklubben, rideklubben mv. Det er ofte blandt forældrene, at nye medlemmer til bestyrelse og udvalg eller træneropgaver rekrutteres, og mange aktiviteter i foreningen afhænger af, at forældrene hjælper til.

I sammenligning med 2003 er der ikke sket væsentlige ændringer i forældrenes involvering i børnenes idrætsforening (eller andet sted hvor barnet går til idræt). Der er dog en svag tendens til, at en svagt større andel af forældrene til de idrætsaktive børn i 5. klasse hjælper til i klubben, følger barnet til kamp og opvisning og hjælper til på anden måde i foreningen. Ændringerne er imidlertid små og ikke-signifikante (tabel 4). På 9. klassetrin går tendensen i den anden retning, men her er ændringerne heller ikke signifikante (tabel 5).

Forældrenes frivillige arbejde i foreningen hænger især sammen med deres civilstand, etniske herkomst og arbejdssituation. Hvis forældrene bor sammen, hjælper de mere til i foreningen og følger i højere grad barnets træning, kamp mv., end hvis barnet kun bor sammen med en af forældrene. Ligeledes er forældre, der er født i Danmark, i højere grad behjælpelige i foreningen og følger i højere grad barnet til træning og kamp, end forældre af anden etnisk herkomst gør. Hvis begge forældre har et arbejde, er de også mere involveret i barnets idræt, end hvis en eller – især – begge forældre er arbejdsløse. Endelig er der også en klar sammenhæng mellem forældrenes idrætsinteresse og deres involvering i barnets idræt. Hvis forældrene selv dyrker idræt, er der en større sandsynlighed for, at de også hjælper til i foreningen og følger barnets træning og kampe, end hvis forældrene ikke dyrker idræt. Disse sammenhænge gælder både på 5. og 9. klassetrin.

Transporten til og fra træning giver også mulighed for fysisk aktivitet og motion. Den mest almindelig transportform i både 5. og 9. klasse er at cykle, som 54 pct. af de 5. klasse børn, der går til idræt, og 61 pct. af de idrætsaktive 9. klasse børn benytter (bilag 1, tabel 31 og 32). Der er ingen væsentlige ændringer på dette mønster siden 2003.

Børn, der bor sammen med både mor og far, bliver oftere kørt til og fra træning, end børn der ikke bor sammen med begge forældre, som til gengæld i højere grad går til og fra træning.

Tabel 4: 'Kommer dine forældre i den idrætsforening, sportsklub eller andet sted, hvor du går til idræt?' Andel af børn i 5. klasse i Københavns Kommune i 2007 sammenlignet med 2003 og opdelt på køn, forældrenes sociale baggrund og forældrenes idrætsinteresse (pct. andel af de børn, der går til idræt)

	Mor går til idræt samme sted	Far går til idræt samme sted	Mor eller far er i bestyrelsen	Mor eller far hjælper til i foreningen	Mor eller far kører os til kampe mv.	Mor eller far ser mig træne / spille kamp	Mor eller far hjælper til med andet
2003	5	8	6	12	43	62	21
2007	8	8	5	14	47	67	26
N = 100 %	1650	1620	1605	1609	1656	1743	1603
Køn							
Drenge	6	9	6	16	46	67	26
Piger	9	6	5	12	48	68	25
P <	**	*		*			
Hvem bor barnet sammen med?							
Både mor og far	8	9	6	16	50	68	27
Enten mor eller far	7	5	5	11	40	66	22
Andre	0	0	0	0	11	42	18
P <		**		**	***		
Etnisk herkomst							
Begge forældre født i Danmark	9	9	6	18	53	71	29
Mor født i Danmark, far født i et andet land	10	9	7	15	49	69	25
Mor født i et andet land, far født i Danmark	3	8	10	14	48	66	22
Begge forældre født i et andet land	5	4	2	5	31	59	18
P <	*	**	**	***	***	***	***
Forældrenes arbejdssituation							
Begge forældre arbejder	8	9	5	16	52	70	28
Min MOR arbejder	7	6	5	11	36	64	25
Min FAR arbejder	7	4	3	9	31	58	18
Ingen af forældrene har et arbejde	7	8	7	5	26	54	21
P <				**	***	***	*
Forældrenes idrætsinteresse							
Begge forældre dyrker idræt eller motion	10	12	6	20	56	74	32
Mor dyrker idræt, men far gør ikke	17	1	5	13	45	66	24
Far dyrker idræt, men mor gør ikke	3	15	7	15	46	67	24
Begge forældre, dyrker ikke idræt	1	1	3	6	36	58	19
	***	***	*	***	***	***	***

Spørgsmålet skulle kun besvares af de børn, som har svaret, at de 'går til idræt'. Tallene angiver andelen af de børn, som har besvaret spørgsmålet, der har svaret ja.

Tabel 5: Kommer dine forældre i den idrætsforening, sportsklub eller andet sted, hvor du går til idræt? Andel af børn i 9. klasse i Københavns Kommune i 2007 sammenlignet med 2003 og opdelt på køn, etnisk herkomst og forældres arbejdssituation (pct. andel af de børn, der går til idræt)

	Mor går til idræt samme sted	Far går til idræt samme sted	Mor eller far er i bestyrelsen	Mor eller far hjælper til i foreningen	Mor eller far kører os til kampe mv.	Mor eller far ser mig træne / spille kamp	Mor eller far hjælper til med andet
2003	7	8	5	12	34	44	17
2007	10	10	4	11	31	41	16
N = 100 %	807	802	794	794	796	815	788
P <	*			**	***	***	***
Køn							
Drenge	6	12	4	11	33	45	15
Piger	15	7	5	10	29	37	17
P >	**	**		**			
Hvem bor barnet sammen med?							
Både mor og far	9	11	4	12	35	43	17
Enten mor eller far	11	6	4	9	22	39	14
Andre	15	8	8	8	21	23	15
P >		**		**	***		
Etnisk herkomst							
Begge forældre født i Danmark	13	12	5	14	35	46	17
Mor født i Danmark, far født i et andet land	7	8	4	9	35	44	9
Mor født i et andet land, far født i Danmark	7	10	3	7	16	28	20
Begge forældre født i et andet land	4	4	1	4	21	34	14
P <	**	**	**	***	***	***	***
Forældrenes arbejdssituation							
Begge forældre arbejder	11	11	5	12	35	43	17
Min MOR arbejder	10	3	3	5	18	39	15
Min FAR arbejder	5	10	3	8	24	36	7
Ingen af forældrene har et arbejde	6	4	4	2	11	38	24
P <				**	***	***	*
Forældrenes idrætsinteresse							
Begge forældre dyrker idræt eller motion	18	18	6	15	39	47	21
Mor dyrker idræt, men far gør ikke	17	1	5	11	29	39	14
Far dyrker idræt, men mor gør ikke	1	12	5	11	35	48	22
Begge forældre, dyrker ikke idræt	2	1	2	5	21	31	10
P <	***	***	*	***	***	***	***
Spørgsmålet skulle kun besvares af de børn, som har svaret, at de 'går til idræt'. Tallene angiver andelen af de børn, som har besvaret spørgsmålet, der har svaret ja.							

4. Går til idræt udenfor en forening

Mange børn går til idræt under andre organiseringsformer end forening, selvom det kun er ca. halvt så mange i forhold til antallet, der går til idræt i en forening. Til forskel fra foreningerne falder denne andel dog kun lidt fra 5. til 9. klassetrin, og derfor udgør idræt udenfor foreningsregi en større andel på det ældste klassetrin end hos børnene i 5. klasse.

I sammenligning med 2003 er der hverken på 5. eller 9. klassetrin sket en ændring i andelen, som går til idræt under andre organiseringsformer. Tallene indikerer imidlertid, at der er sket en stigning i andelen hos drengene, men det modvirkes af en tilbagegang blandt pigerne. I flere af bydelene giver tallene indtryk af, at der er sket en betydelig ændring på dette område, men ingen af disse ændringer er statistisk signifikante (tabel 6).

Mens drengene er mere aktive i foreningsorganiseret idræt end pigerne, er det lige omvendt i idræt under andre organiseringsformer, men forskellene er mindre i 2007 end i 2003.

Der er relativt mindre forskelle mellem bydelene på deltagelsen i andre organiseringsformer end i foreningsorganiseret idræt.

På 5. klassetrin er børn af forældre, der er født i Danmark, mere aktive i idræt under andre organiseringsformer, end børn af forældre fra et andet land er. Denne forskel findes ikke på 9. klassetrin. Tilsvarende er der dobbelt så mange børn af forældre, hvoraf begge har et arbejde, der går til idræt under andre organiseringsformer end forening, end blandt børn hvoraf ingen af forældrene har et arbejde. På 9. klassetrin findes denne forskel heller ikke.

Derimod spiller forældrenes idrætsinteresse en stor rolle for deltagelsen under andre organiseringsformer hos såvel 5. klassebørn som 9. klassebørn.

Tabel 6: Andel af børn i 5. og 9. klasse i Københavns Kommune (i 2003 og 2007), der går til idræt et andet sted end i en idrætsforening eller sportsklub, fx SFO, fritidsklub, danseskole, rideklub eller motionscenter, opdelt på køn, bopæl, etnisk herkomst, forældres arbejdssituation og forældres idrætsinteresse (pct.)

	5. klasse				9. klasse			
	2003	2007			2003	2007		
	Pct.	Pct.	N=	P <	Pct.	Pct.	N=	P <
Alle børn	28	29	2532		23	24	1474	
Køn								
Drenge	23	27	1239	**	20	22	729	
Piger	33	31	1293		26	25	745	
Bopæl								
Bispebjerg	28	38	97		28	22	59	
Brønshøj / Husum	26	28	334		15	23	204	
Nørrebro	27	24	419		26	19	215	
Indre By	33	30	91		25	21	61	
Vesterbro	24	38	105		30	18	57	
Valby	37	31	316		25	26	181	
Kongens Enghave	17	23	43		17	47	17	
Vanløse	27	38	167		21	20	128	
Østerbro	26	26	394		20	31	175	
Amager	27	26	491		27	21	323	
Hos hvem bor barnet?								
Hos mor og far	26	28	1725		21	25	919	
Hos enten mor eller far	31	30	800		25	22	529	
Hos andre (evt. udelade)	35	31	16		41	23	26	
Etnisk herkomst								
Begge forældre født i Danmark	30	33	1398	***	22	25	864	
Mor født i Danmark, far født i et andet land	37	29	244		25	29	97	
Mor født i et andet land, far født i Danmark	29	33	123		28	18	50	
Begge forældre født i et andet land	20	20	735		24	21	445	
Forældrenes arbejdssituation								
Begge forældre arbejder	30	31	1741	***	24	25	1017	
Min MOR arbejder	29	32	203		22	24	142	
Min FAR arbejder	22	23	404		21	21	210	
Ingen af forældrene har et arbejde	18	16	169		24	23	106	
Forældrenes idrætsinteresse								
Begge forældre dyrker idræt, sport eller motion	36	35	919	***	25	31	438	***
Mor dyrker idræt, men far gør ikke	28	26	340		27	26	235	
Far dyrker idræt, men mor gør ikke	27	29	381		26	22	241	
Begge forældre, dyrker ikke idræt	21	21	707		19	18	481	

5. Selvorganiserede og semi-organiserede fysiske aktiviteter

Den tredje 'arena' for børnenes idrætsudfoldelse er den selvorganiserede og semi-organiserede idræt. Den selvorganiserede idræt består af idræt, lege og lignende fysiske aktiviteter på grønne områder, legepladser, gader, boligarealer, haver osv., som børnene selv tager initiativ til. De semi-organiserede aktiviteter ligner den selvorganiserede idræt på den måde, at den ikke forudsætter medlemskab og betaling, som foreningsidrætten og andre organiserede former for idræt. Men den ligner også den organiserede idræt derved, at den organiseres og tilrettelægges af voksne for børnene. Det gælder bl.a. idrætscontainere og diverse sommerferieaktiviteter.

Selvorganiserede aktiviteter

Langt de fleste børn svarer, at de i løbet af ugen før spørgeskemaet blev besvaret har deltaget i mindst en af de i skemaet nævnte aktiviteter (se spørgsmål 17 i spørgeskemaet, bilag 2). På 5. klassetrin har 95 pct. deltaget i mindst en selvorganiseret fysisk aktivitet i løbet af ugen forud, og det er en signifikant stigning siden 2003. På 9. klassetrin er der imidlertid sket et væsentligt og signifikant fald i deltagelsen fra 92 til 86 pct. Faldet i den selvorganiserede aktivitet kan konstateres hos såvel drengene som pigerne på dette klassetrin, og det kan også registreres hos såvel børn af danske forældre som børn af forældre af anden etnisk herkomst mv. (tabel 7).

Børnenes køn og forældrenes sociale baggrund samt idrætsinteresse spiller øjensynligt en mindre rolle for børnenes deltagelse i selvorganiserede aktiviteter, end det gør for deres deltagelse i organiserede idrætsaktiviteter. Der er dog også her en klar tendens til, at hvis forældrene selv dyrker idræt, så er der også en større sandsynlighed for, at barnet deltager i selvorganiserede aktiviteter, end hvis forældrene ikke dyrker idræt.

Tabel 7: Andel af børn i 5. og 9. klasse i Københavns Kommune (i 2003 og 2007), som inden for den sidste uge før skemaets besvarelse har deltaget i selvorganiserede aktiviteter i fritiden (2007), opdelt på køn, bopæl, etnisk herkomst, forældres arbejdssituation og forældres idrætsinteresse (pct.)

	5. klasse				9. klasse			
	2003	2007			2003	2007		
	Pct.	Pct.	N=	P <	Pct.	Pct.	N=	P <
Alle børn	93	95	2532		92	86	1474	
Køn								
Drenge	94	95	1239		95	90	729	***
Piger	93	94	1293		89	82	745	
Bopæl								
Bispebjerg	96	96	97		90	95	59	
Brønshøj / Husum	93	95	334		96	86	204	
Nørrebro	96	94	419		88	81	215	
Indre By	91	97	91		95	80	61	
Vesterbro	93	94	105		93	93	57	
Valby	91	94	316		91	86	181	
Kongens Enghave	98	86	43		93	94	17	
Vanløse	92	94	167		93	88	128	
Østerbro	94	97	394		93	86	175	
Amager	94	95	491		91	89	323	
Hos hvem bor barnet?								
Hos mor og far	93	95	1725		91	88	919	***
Hos enten mor eller far	94	94	800		92	85	529	
Hos andre (evt. udelade)	88	75	16		100	58	26	
Etnisk herkomst								
Begge forældre født i Danmark	93	96	1398	**	94	89	864	***
Mor født i Danmark, far født i et andet land	97	93	244		93	85	97	
Mor født i et andet land, far født i Danmark	94	97	123		93	90	50	
Begge forældre født i et andet land	92	93	735		88	81	445	
Forældrenes arbejdssituation								
Begge forældre arbejder	94	96	1741	*	93	88	1017	**
Min MOR arbejder	91	94	203		91	83	142	
Min FAR arbejder	93	93	404		90	84	210	
Ingen af forældrene har et arbejde	96	91	169		91	77	106	
Forældrenes idrætsinteresse								
Begge forældre dyrker idræt, sport eller motion	97	97	919	***	95	92	438	***
Mor dyrker idræt, men far gør ikke	92	94	340		94	87	235	
Far dyrker idræt, men mor gør ikke	93	93	381		92	88	241	
Begge forældre, dyrker ikke idræt	91	93	707		90	82	481	

Idrætscontainere

De seneste år har Københavns Kommune taget flere initiativer til at styrke børn, unge og voksnes muligheder for at dyrke selvorganiseret idræt og fysisk aktivitet. Bl.a. kan nævnes etableringen af udendørs kunstfrosne skøjtebaner, havnebade, lysløjper, 'åben hal' projekter, 'containeridræt' samt aktivitetsmuligheder i sommerferien. Undersøgelsen kaster lys på, hvor mange børn der benytter disse aktivitetsmuligheder.

'Containeridræt' indgår under projektet 'København – en by i bevægelse'. Projektet er målrettet forenings- og institutionsløse børn og unge mellem 7 og 16 år, og det omfatter (indtil dato) en skibscontainer i tre boligområder nær en skole eller anden institution med adgang til områder, der kan bruges til idræt, leg og bevægelse. Containeren, der er udstyret med idrætsrekvisitter, holder åbent i eftermiddagstimerne og er bemandet med en lønnet medarbejder. Den kan benyttes såvel til selvorganiseret leg og fysisk aktivitet som mere organiserede aktiviteter (fx fritids- og ungdomsklubber, foreninger mv.).

Spørgeskemaet indeholdt spørgsmål om a) børnenes kendskab til de tre etablerede idrætscontainere på henholdsvis Amager, Nørrebro og Bispebjerg, b) et spørgsmål om anvendelsen af idrætscontainerne samt c) et spørgsmål om, hvilke aktiviteter de har deltaget i på containerne.

På 5. klassetrin har 18 pct. af børnene og på 9. klassetrin har 23 pct. af børnene kendskab til mindst en af containerne (tabel 8). Det er i lidt højere grad drengene end pigerne, som har hørt om eller kender til en idrætscontainer. Det er naturligt nok især i de tre bydele, hvor der findes en idrætscontainer, at børnene har kendskab dertil. Der er en tydelig tendens til, at børn af forældre, der er født i et andet land end Danmark, i højere grad har hørt om idrætscontainerne, og dette gælder først og fremmest i de bydele, hvor containerne findes. Dvs. at det større kendskab til idrætscontainerne blandt børn af forældre med anden etnisk herkomst end dansk ikke kan tilskrives, at de i højere grad end børn af danske forældre bor i de områder, hvor containerne findes. Endvidere er det i højere grad børn af forældre, der ikke har et arbejde, som har kendskab til en idrætscontainer, end børn af forældre, hvoraf begge har et arbejde. Disse sammenhænge er stærkest på 9. klassetrin.

Der er ingen sammenhæng mellem kendskab til en idrætscontainer, og om børnene dyrker en form for organiseret idræt, og om børnenes forældre er idrætsaktive. Der er en svag tendens til, at børn som godt kan lide idræt i skolen, i lidt højere grad end børn der ikke kan lide idræt i skolen, kender til en idrætscontainer.

Tabel 8: Andel af 5. og 9. klasse børn, som har hørt om en af tre idrætscontainere, opdelt på køn, bopæl, klassetrin, forældrenes etniske herkomst og forældrenes arbejdssituation (pct.)

	'Buret'	'Friheden'	'Thorstainer'	Mindst en af de tre containere
5. klasse (N = 2577)				
Alle	6	10	6	18
Køn				
Drenge	8	10	7	19
Piger	5	10	5	16
P <	*		**	*
Bopæl (med højeste andel)				
Amager	20	7	4	26
Bispebjerg	3	23	9	29
Nørrebro	4	13	16	25
Øvrige bydele				
P <	***	***	***	***
Forældrene etniske herkomst				
Begge født i Danmark	6	9	4	15
Mor født i Danmark	4	11	6	17
Far født i Danmark	7	10	3	19
Begge født i udlandet	8	10	11	23
P <	***	*	***	***
Forældrenes arbejdssituation				
Begge forældre arbejder	6	10	5	16
Mor arbejder	7	11	7	21
Far arbejder	8	10	11	24
Ingen af forældrene arbejder	7	7	7	18
P <	***	*	***	***
9. klasse (N = 1487)				
Alle	12	13	7	23
Køn				
Drenge	15	12	8	24
Piger	9	14	6	21
P <	***			
Bopæl (med højeste andel)				
Amager	33	10	6	26
Bispebjerg	7	32	9	29
Nørrebro	7	16	16	25
Øvrige bydele				
P <	***	***	***	***
Forældrene etniske herkomst				
Begge født i Danmark	8	11	4	17
Mor født i Danmark	12	11	10	21
Far født i Danmark	10	16	8	24
Begge født i udlandet	18	18	12	34
P <	***	***	***	***
Forældrenes arbejdssituation				
Begge forældre arbejder	10	12	5	19
Mor arbejder	13	9	6	24
Far arbejder	18	19	10	33
Ingen af forældrene arbejder	19	17	17	36
P <	***	***	***	***

Det er betydeligt færre børn, som svarer, at de kommer på en af de tre idrætscontainere. 12 pct. af børnene på 5. klassetrin og 8 pct. på 9. klassetrin har svaret, at de gør det (tabel 9 og 10). Det er i lidt højere grad drenge end piger, og der er en klar sammenhæng mellem benyttelsen af disse steder til idræt og forældrenes etniske herkomst. Børn af danske forældre kommer der i betydeligt mindre grad end børn af forældre fra et andet oprindelsesland. Dette gælder også, hvis vi alene ser på de tre bydele, hvor containerne er opstillet. Nært sammenhængende med dette er børn af forældre, der ikke har et arbejde, mere aktive i container-idræt end børn af forældre, hvoraf begge har et arbejde.

Det er imidlertid interessant, at der er en svag sammenhæng mellem benyttelsen af idrætscontainerne og interesse for idræt i andre sammenhæng. Børn, der godt kan lide idræt i skolen, og børn, der går til idræt i fritiden, kommer i højere grad på en idrætscontainer end børn, der ikke kan lide idræt i skolen, og børn der ikke dyrker organiseret idræt.

De mest populære idrætscontainer-aktiviteter er boldspillene: fodbold, rundbold, basketball eller volley samt ketcherboldspillene. Derefter kommer rulleskøjeløb / skateboard og boksning (bilag 1, tabel 33).

Tabel 9: Andel af børn i 5. klasse i Københavns Kommune, som kommer i en af de tre idrætscontainere, opdelt på køn, bopæl, forældrene etniske herkomst, forældrenes arbejdssituation samt forhold til idræt i skolen og fritiden (pct.) (N = 2329)

	Ja, hver gang de har åbent eller flere gange om ugen	Ja, ca. en gang om ugen	Ja, en gang imellem	Nej, jeg kommer der aldrig
Alle i 5. klasse	3	2	7	88
Køn				
Drenge	4	3	9	85
Piger	1	2	7	88
P <	***			
Bopæl				
Bispebjerg	1	1	15	83
Brønshøj / Husum	3	2	7	88
Nørrebro	5	5	13	77
Indre By	3	2	7	88
Vesterbro	0	1	2	97
Valby	3	1	4	92
Kongens Enghave	3	0	5	92
Vanløse	2	3	6	90
Østerbro	1	1	2	96
Amager	3	2	10	85
P <	***			
Forældrene etniske herkomst				
Begge forældre født i Danmark	1	1	5	92
Mor født i Danmark, Far født i et andet land	3	2	8	87
Mor født i et andet landet, Far født i DK	3	3	9	86
Begge forældre født i et andet land	6	4	11	80

Forældrenes arbejdssituation				
Begge mine forældre arbejder	2	2	6	90
Min MOR arbejder	4	0	10	86
Min FAR arbejder	4	2	12	82
Ingen af mine forældre har et arbejde	3	5	8	85
P <	***			
Kan du lide idrætstimerne i skolen?				
Ja, meget	4	3	8	86
Lidt	2	2	6	90
Nej, slet ikke	3	0	7	90
	**			
Går du til idræt, sport eller motion i fritiden				
Ja	4	3	8	86
Nej	1	1	7	92
P <	***			

Tabel 10: Andel af børn i 9. klasse i Københavns Kommune, som kommer i en af de tre idrætscontainere, opdelt på køn, bopæl, forældrenes etniske herkomst, forældrenes arbejdssituation samt forhold til idræt i skolen og fritiden (pct.)

	Ja, hver gang de har åbent eller flere gange om ugen	Ja, ca. en gang om ugen	Ja, en gang imellem	Nej, jeg kommer der aldrig
Alle i 9. klasse	2	2	5	92
Køn				
Drenge	3	2	5	89
Piger	1	2	5	89
P <	**			
Bopæl				
Bispebjerg	2	2	2	95
Brønshøj / Husum	4	2	3	93
Nørrebro	2	3	6	89
Indre By	3	0	0	97
Vesterbro	2	0	2	96
Valby	2	3	5	91
Kongens Enghave	0	0	13	87
Vanløse	0	1	3	96
Østerbro	0	1	2	98
Amager	3	2	8	87
P <	*			
Forældrenes etniske herkomst				
Begge forældre født i Danmark	1	1	3	96
Mor født i Danmark, Far født i et andet land	2	7	6	86
Mor født i et andet land, Far født i DK	4	2	6	88
Begge forældre født i et andet land	4	2	9	85
P <	***			
Forældrenes arbejdssituation				
Begge mine forældre arbejder	1	2	4	93
Min MOR arbejder	3	1	4	92
Min FAR arbejder	4	2	7	89
Ingen af mine forældre har et arbejde	4	3	11	82
P <	*			
Kan du lide idrætstimerne i skolen?				
Ja, meget	4	2	7	87
Lidt	1	2	4	94
Nej, slet ikke	2	1	3	94
P <	***			
Går du til idræt, sport eller motion i fritiden				
Ja	3	2	6	90
Nej	1	2	4	94
P <	*			

Sommerferieaktiviteter

De seneste år har såvel kommunen som idrætsforeninger og organisationer gjort meget for at give børnene mulighed for at dyrke idræt i sommerferien. Bl.a. i form af de såkaldte fodboldskoler, streetfodbold og streetbasket, diverse turneringer og stævner samt ikke at forglemme havnebadet.

Mange børn har i sommerferien (2006) deltaget i en eller flere af sådanne sommeraktiviteter. Højest er dog benyttelsen af havnebadet, som omkring hvert fjerde barn har benyttet, og der er ikke signifikante forskelle på dette mellem drenge og piger (tabel 11 og 12).

Hvis begge forældre er født i et andet land end Danmark er andelen, som har benyttet havnebassinet, halvt så stor, som andelen af børn af forældre, der er født i Danmark. Der er store forskelle mellem bydelene på andelen af børnene, der benytter havnebassinet. Den største andel finder vi blandt børn, der bor forholdsvis tæt på denne mulighed for bad og svømning. Det gælder børn fra Vesterbro, Indre By og Amager. Den relativ højde deltagelse blandt børn fra Østerbro, viser dog, at det ikke alene er afstanden, der betyder noget for deltagelsesniveauet. Endelig er der – som forventet – et betydeligt sammenfald mellem det at gå til organiserede idrætsaktiviteter og benyttelse af havnebassinet. De, der går til idræt, benytter også i højere grad denne selvorganiserede mulighed.

Streetfodbold og streetbasket er andre semi- eller selvorganiserede aktiviteter, som har en betydelig tilslutning i sommerferien. Omkring hvert tiende barn på begge klassetrin har deltaget i streetfodbold, mens streetbasket især er populært blandt de ældste børn. På disse aktiviteter er der også en stærk dominans af drengene. Til forskel fra benyttelsen af havnebassinet er der enten små eller ikke signifikante forskelle på deltagelsen i disse aktiviteter mellem børn af forældre af anden etnisk herkomst end dansk og børn af danske forældre. På 5. klassetrin er der en svag tendens til en højere deltagelse blandt børn af anden etnisk herkomst. På disse aktiviteter findes også en stærk sammenhæng mellem deltagelse i organiseret idræt og deltagelse i disse semi-organiserede og selvorganiserede aktiviteter.

Deltagelsen i de mere organiserede idrætsaktiviteter: fodboldskole, idrætsturnering, idrætslejr og spejderlejr er også ganske udbredt. På 5. klassetrin har 14 pct. deltaget i en fodboldskole, 16 pct. i en idrætsturnering, 7 pct. i en idrætslejr og 7 pct. i en spejderlejr. Også her er det i højere grad drengene end pigerne, der har deltaget i disse aktiviteter. Hvad angår børnenes (forældrenes) etniske herkomst, så har det ingen væsentlig betydning for deltagelsen i fodboldskole og idrætsturneringer. Det har det imidlertid for deltagelsen i idræts- og spejderlejr, hvor andelen af børn af forældre fra et andet oprindelsesland end Danmark, der deltager i en sådan lejr, kun er en tredjedel af andelen hos børn af danske forældre. Det gælder dog primært på 5. klassetrin. Endelig spiller det en rolle for deltagelsen i idræts- og spejderlejr, om barnet går til organiseret idræt. Det hænger naturligt sammen med, at det typisk er aktiviteter, der kun tilbydes de børn, der går til idræt eller spejder i en forening.

40 pct. af børnene i 5. klasse og 45 pct. i 9. klasse synes, at der er nok idrætstilbud i sommerferien, og kun 10 og 8 pct. synes ikke, at der er nok idrætstilbud. Men halvdelen af børnene svarer, at de ikke ved det. Pigerne svarer i højere grad end drengene, at de ikke ved, om der er nok idrætstilbud, mens der ikke er forskel på andelen, der har svaret nej på spørgsmålet.

Tabel 11: Andel af børn i 5. klasse i Københavns Kommune, som sidste sommer (2006) har deltaget i forskellige sommeraktiviteter, opdelt på køn, bopæl, forældrene etniske herkomst samt barnets deltagelse i idræt (pct.)

	Fodbold- skole	Street- basket	Street- fodbold	Idræts- turneringer	Spejderlejr	Idrætslejr	Svømning i havne- bassin
Alle børn i 5. klasse	14	4	12	16	7	7	27
Køn							
Dreng	22	6	21	18	6	8	26
Pige	7	2	4	14	8	6	28
P <	***	***	***	**	*	*	
Bopæl							
Bispebjerg	8	3	18	20	16	6	23
Brønshøj / Husum	16	3	18	22	9	6	24
Nørrebro	17	7	14	17	4	8	22
Indre By	19	7	13	16	4	13	34
Vesterbro	21	3	12	20	7	13	39
Valby	12	3	11	11	7	6	21
Kongens Enghave	21	5	11	11	3	5	21
Vanløse	16	5	9	17	12	9	22
Østerbro	14	3	11	14	5	8	30
Amager	12	4	10	14	5	5	32
P <			*	*	***		***
Forældrene etniske herkomst							
Begge forældre født i Danmark	15	2	11	17	9	9	32
Mor født i DK, Far født i et andet land	15	7	15	16	4	8	30
Mor født i et andet land, Far født i DK	15	6	11	15	9	6	31
Begge forældre født i et andet land	13	7	16	14	2	3	15
P <		***	**		***	***	***
Går du til idræt, sport eller motion i fritiden							
Ja	18	5	15	20	7	10	29
Nej	6	3	7	7	6	1	21
P <	***	*	***	***		***	***

Tabel 12: Andel af børn i 9. klasse i Københavns Kommune, som sidste sommer (2006) har deltaget i forskellige sommeraktiviteter, opdelt på køn, bopæl, forældrene etniske herkomst samt barnets deltagelse i idræt (pct.)

	Fodbold- skole	Street- basket	Street- fodbold	Idræts- turneringer	Spejderlejr	Idrætslejr	Swømming i havne- bassin
Alle børn i 9. klasse	12	10	12	18	3	6	26
Køn							
Drenge	15	12	21	21	5	7	24
Piger	10	7	4	15	2	5	28
P <	***	***	***	**	*	.	
Bopæl							
Bispebjerg	14	7	21	20	4	7	22
Brønshøj / Husum	14	9	10	16	3	8	21
Nørrebro	17	13	17	15	6	6	18
Indre By	13	18	13	23	2	7	35
Vesterbro	19	15	8	18	4	7	39
Valby	12	7	12	16	0	5	19
Kongens Enghave	0	6	24	6	18	0	19
Vanløse	9	3	10	17	6	7	25
Østerbro	10	11	17	20	2	7	34
Amager	10	9	8	19	3	4	28
P <		*	**		**		**
Forældrene etniske herkomst							
Begge forældre født i Danmark	10	8	11	19	4	7	31
Mor født i DK, Far født i et andet land	14	14	17	18	7	9	30
Mor født i et andet land, Far født i DK	13	9	9	17	2	4	24
Begge forældre født i et andet land	17	12	14	16	2	4	15
P <	**						***
Går du til Idræt, sport eller motion i fritiden							
Ja	15	12	17	25	3	10	30
Nej	9	7	7	10	3	2	21
P <	***	***	***	***		***	***

6. Idræt i skolen

55 pct. af børnene i 5. klasse og 38 pct. i 9. klasse har svaret 'Ja, meget' på spørgsmålet, om de kan lide idrætstimerne i skolen, mens henholdsvis 5 pct. og 19 pct. har svaret 'Nej, slet ikke'. Der er således en stor stigning fra 5. til 9. klassetrin på andelen, som ikke bryder sig om idræt i skolen. På begge klassetrin er drengenes holdning til idrætstimerne mere positiv end pigernes er, og forskellen vokser, når børnene bliver ældre. I 9. klasse svarer hver fjerde pige, at hun ikke kan lide idrætstimerne. På 5. klassetrin er det kun 5 pct. (tabel 13 og 14).

På 9. klassetrin er der endvidere en svag tendens til, at børn, der bor sammen med begge forældre, i lidt højere grad svarer, at de godt kan lide idrætstimerne, end børn der bor sammen med en af forældrene.

Mens børn af forældre af anden etnisk herkomst end dansk deltager mindre i den organiserede idræt i fritiden, end børn af danske forældre gør, er andelen på 5. klassetrin, som godt kan lide idrætstimerne, lidt højere i den første gruppe end i den sidste gruppe. På 9. klassetrin er der ingen signifikante forskelle.

Endelig hænger børnenes vurdering af idrætstimerne både sammen med, om de går til idræt i fritiden, og (i mindre grad) om forældrene gør. Børn, der går til organiseret idræt, og børn hvis forældre går til idræt, har en mere positiv holdning til idrætstimerne end de børn, der ikke går til idræt, og hvis forældre ikke dyrker idræt.

Tabel 13: 5. klasse børnenes vurdering af idrætstimerne, opdelt på køn, bopæl samt forældrenes sociale baggrund og idrætsinteresse (pct.)

	Kan du lide idrætstimerne i skolen?			N = 100 %	P <
	Ja, meget	Lidt	Nej, slet ikke		
Alle i 5. klasse	55	40	5	2557	
Køn					
Drenge	61	34	5	1233	***
Piger	49	46	5	1282	
Bopæl					
Bispebjerg	48	48	3	95	**
Brønshøj / Husum	56	39	5	333	
Nørrebro	55	39	6	417	
Indre By	59	37	4	90	
Vesterbro	51	45	5	105	
Valby	56	39	5	314	
Kongens Enghave	54	42	5	43	
Vanløse	61	36	4	167	
Østerbro	43	50	7	390	
Amager	62	33	6	486	
Hvem bor børnene sammen med?					
Hos mor og far	55	40	5	1714	***
Hos enten mor eller far	54	40	6	794	
Hos andre	31	38	31	16	
Etnisk herkomst					
Begge forældre født i Danmark	53	41	5	1386	
Mor født i Danmark, Far født i et andet land	58	37	5	243	
Mor født i et andet landet, Far født i Danmark	50	43	7	123	
Begge forældre født i et andet land	58	37	5	731	
Forældrenes idrætsinteresse					
Begge forældre dyrker idræt, sport eller motion	59	37	4	915	*
Mor dyrker idræt, men far gør ikke	53	41	7	339	
Far dyrker idræt, men mor gør ikke	57	37	6	380	
Begge forældre, dyrker ikke idræt	51	44	5	703	
Går selv til idræt, sport, motion					
JA	58	38	4	1803	***
NEJ	49	44	7	714	

Tabel 14: 9. klasse børnenes vurdering af idrætstimerne, opdelt på køn, bopæl samt forældrenes sociale baggrund og idrætsinteresse (pct.)

	Kan du lide idrætstimerne i skolen?			N = 100 %	P <
	Ja, meget	Lidt	Nej, slet ikke		
Alle i 9. klasse	38	43	19	1461	
Køn					
Drenge	50	37	12	716	***
Piger	27	48	25	733	
Bopæl					
Bispebjerg	39	33	28	57	**
Brønshøj / Husum	43	40	17	203	
Nørrebro	36	48	17	211	
Indre By	32	45	23	60	
Vesterbro	37	42	21	57	
Valby	40	44	17	177	
Kongens Enghave	47	29	24	17	
Vanløse	37	37	27	128	
Østerbro	25	54	21	170	
Amager	47	39	14	319	
Hvem bor barnet sammen med?					
Hos mor og far	41	42	17	905	**
Hos enten mor eller far	34	44	23	520	
Hos andre	40	36	24	25	
Etnisk herkomst					
Begge forældre født i Danmark	36	45	19	849	**
Mor født i Danmark, Far født i et andet land	39	32	30	95	
Mor født i et andet landet, Far født i Danmark	41	35	25	49	
Begge forældre født i et andet land	43	41	16	440	
Forældrenes idrætsinteresse					
Begge forældre dyrker idræt, sport eller motion	43	41	15	430	*
Mor dyrker idræt, men far gør ikke	31	48	22	231	
Far dyrker idræt, men mor gør ikke	43	41	17	239	
Begge forældre, dyrker ikke idræt	36	43	21	476	
Går selv til idræt, sport, motion					
JA	46	40	15	794	***
NEJ	30	46	24	655	

7. De mest populære idrætsaktiviteter

Idræt omfatter et væld af forskellige aktiviteter. Dette afsnit indeholder en analyse af, hvilke idrætsgrene børnene går til i organiseret regi, og hvilke aktivitetsformer de har deltaget i – selvorganiseret – efter skoletid.

Organiserede idrætsaktiviteter

I både 5. og 9. klasse fordeler de idrætsaktive børn sig på mange forskellige idrætsgrene, der dyrkes af forholdsvis få - bortset fra fodbold. På 5. klassetrin er fodbold den suveræne topscorer med 45 pct. af aldersgruppen, og det er endog en stigning i forhold til 2003. Langt derefter kommer svømning, kampsport, badminton og basketball i nævnte rækkefølge. Blandt pigerne er dans topscorer med 19 pct., og selvom dans har fået meget opmærksomhed og promovering i TV de seneste år, så er denne andel ikke øget siden 2003. Lige derefter kommer svømning, fodbold, ridning og – noget lavere – badminton.

I 9. klasse er det også fodbold, som er topscorer hos drengene med 31 pct., uændret i forhold til 2003, og derefter kommer træning i motionscenter, basketball, kampsport, svømning og badminton. Hos pigerne kommer træning i motionscenter ind på en førsteplads med 15 pct. af aldersgruppen. Da der ikke blev spurgt om denne aktivitet i 2003, kan undersøgelsen ikke vise, om der er sket en ændring i deltagelsen i denne aktivitet siden 2003. Dernæst kommer dans, som har mistet lidt terræn siden 2003, fodbold, svømning og ridning. Der synes at være en tendens til, at de traditionelle pigeidrætsaktiviteter mister tilslutning på 9. klassetrin. Der er et fald i andelen, som går til dans, gymnastik / aerobic, svømning og ridning. Det kan måske skyldes, at en forholdsvis stor del af børnene på dette klassetrin går til træning i et motionscenter (tabel 15, 16 og 17).

Tabel 15: Idrætsaktiviteternes top-5 for børn i 5. klasse i Københavns Kommune - i 2003 og 2007 (pct. andel af alle børn)

Drengene				Piger			
2003	Pct.	2007	Pct.	2003	Pct.	2007	Pct.
Fodbold	41	Fodbold	45	Dans	20	Dans	19
Svømning	14	Svømning	13	Svømning	18	Svømning	15
Kampsport	9	Kampsport	10	Fodbold	12	Fodbold	14
Badminton	9	Basketball	8	Ridning	11	Ridning	10
Basketball	7	Badminton	7	Gymnastik mv.	9	Badminton	7

I 2007 svarede 9 pct. af drengene, at de gik til rollespil. Er ikke medtaget her, fordi der ikke blev spurgt til denne aktivitet i 2003

De mest populære idrætsaktiviteter

Tabel 16: Idrætsaktiviteternes top-5 for børn i 9. klasse i Københavns Kommune - i 2003 og 2007 (pct. andel af alle børn)

Drenge				Piger			
2003	Pct.	2007	Pct.	2003	Pct.	2007	Pct.
Fodbold	31	Fodbold	31	Dans	14	Motionscenter	15
Basketball	9	Motionscenter	19	Gymnastik mv.	10	Dans	11
Badminton	8	Basketball	8	Fodbold	9	Fodbold	8
Kampsport	7	Kampsport	8	Håndbold	7	Svømning mv.	7
Boksning	6	Svømning	7	Svømning	6	Ridning	6
		Badminton	7				

I 2003 kunne børnene ikke sætte kryds ved svarmuligheden 'træning i motionscenter'

Tabel 17: Andel af børn i 5. og 9. klasse i Københavns Kommune, som går til forskellige idrætsgrene – i forening eller andet sted – i 2007 og 2003 (pct.)

	5. klasse		9. klasse	
	2003	2007	2003	2007
Fodbold	27	29	19	19
Håndbold	6	6	5	4
Basketball	6	6	7	6
Volleyball	2	2	2	3
Hockey / floorball	2	2	2	2
Ishockey	1	1	1	2
Svømning / Vandidræt	16	14	6	7
Gymnastik, aerobic ol.	6	5	4	3
Aerobic	1		4	
Træning i motionscenter	*	3	*	17
Dans	12	11	8	6
Ridning	6	6	2	4
Badminton	9	7	7	5
Tennis	4	4	3	3
Bordtennis	4	3	3	3
Cykling	3	4	4	4
Boksning	2	3	5	5
Kampsport (taekwondo, judo, ol.)	7	7	5	5
Rollespil	*	5	*	3
Anden idrætsgren 1)	9	9	11	9
N = 100 %	2581	2577	1591	1487

* I 2003 kunne børnene ikke sætte kryds ved denne idrætsaktivitet

Dette mønster går i store træk igen på tværs af bydele, men der er store forskelle på andelen, der går til hver af aktiviteterne. På 5. klassetrin er der således dobbelt så mange – relativt – der går til fodbold på Nørrebro, Vesterbro og i Kgs. Enghave som i Bispebjerg. Basketball spilles af dobbelt så mange på Nørrebro end på Østerbro og i Valby. Svømning dyrkes af forholdsvis få på Østerbro, på Amager og i Vanløse i sammenligning med især Brønshøj / Husum, Vesterbro og Kgs. Enghave. Der er også meget store forskelle på andelen, der går til dans. I Bispebjerg går 22 pct. til dans, mens det er under 10 pct. på Nørrebro, Vesterbro, Kgs. Enghave og Amager (bilag 1, tabel 36). Det hænger givetvis sammen med variationer i den etniske befolkningssammensætning, fordi dans i højere grad end andre idrætsaktiviteter er forankret i et lands historie og kultur, og derfor kan dans opleves mere fremmed for forældre, der er født og opvokset i et andet land end Danmark.

På 9. klassetrin er der tilsvarende store variationer mellem bydelene på aktivitetsmønsteret. Mens andelen på 5. klassetrin, der går til fodbold, var betydeligt under gennemsnittet i Bispebjerg, er det omvendt på 9. klassetrin, mens andelen er under gennemsnittet i Vanløse, på Vesterbro og i Indre By. Håndbold og basketball spilles også af forholdsvis flere i Bispebjerg (og Kgs. Enghave) end i de øvrige bydele, hvor især Valby, Vesterbro og Amager halter efter. Andelen der går til svømning er tre gange så høj på Vesterbro og i Kgs. Enghave som i Vanløse og på Østerbro. I alle bydele går en forholdsvis stor del af 9. klasse børnene til træning i et motionscenter. Den højeste andel findes i Kgs. Enghave og i Valby. Derimod er der meget større variationer mellem bydelene på andelen, der går til dans. Kun 2 pct. fra Vesterbro mod 10 pct. i Valby, 14 pct. på Amager og 8 pct. i Vanløse (bilag 1, tabel 37).

Selvorganiserede aktiviteter

Deltagelsen i selv-organiserede aktiviteter bekræfter den store betydning fodbold har for børns idræt og fysiske aktivitet. 61 pct. af 5. klasse børnene svarer, at de i løbet af den sidste uge (inden spørgeskemaet blev besvaret) har spillet fodbold efter skoletid. De andre boldspil bliver imidlertid også spillet af mange. Hvert femte barn har spillet basketball inden for den seneste uge (en mindre tilbagegang siden 2003), hvert tredje barn har spillet et andet boldspil (inklusiv rundbold), og hvert fjerde barn har spillet bordtennis, tennis eller badminton. Fire ud af ti af 5. klasse børnene har endvidere deltaget i forskellige lege (fangeleg, sjippet, hoppet i elastik, hoppet i hinkerude og lignende lege), og det er en stigning siden 2003 på 9 procentpoint. Halvdelen har cyklet en tur (uændret andel), og hvert tredje barn har været i svømmehallen (også uændret). Andelen, som har løbet på rulleskøjter, er fra 2003 til 2007 faldet fra 25 til 16 procent, hvilket bekræfter det indtryk, at rulleskøjter ikke har samme popularitet, som det havde i begyndelsen af dette årti. Andelen, som løber på skateboard, er også reduceret. Det er naturligt, at næsten ingen børn har løbet på skøjter i løbet af den sidste uge før spørgeskemaet blev besvaret, men halvdelen af børnene svarer, at de har gjort det for mere end en måned siden, hvilket svarer til 2003. De kunstfrosne isbaner har bevaret sin popularitet. For mange af de store idrætsgrenes vedkommende er der mange flere, som jævnligt deltager i disse aktiviteter, end der går til

idrætsgrenen i organiseret regi. 30 pct. af børnene svarer, at de inden for den sidste uge har løbet / jogget for motionens skyld, og 18 pct. har trænet vægttræning eller styrketræning. Det er sandsynligt, at en del af disse børn har svaret således, fordi de under træning i en idrætsgren har løbetrænet og styrketrænet.

I 9. klasse er det også en meget store andel af børnene, som med mellemrum deltager i de fleste af de nævnte fysiske aktiviteter. Andelen, som har gjort det inden for den sidste uge, er dog lidt lavere end i 5. klasse, men for de store boldspils vedkommende er andelen, som svarer, at de aldrig deltager i disse aktiviteter, ikke større end i 5. klasse. Det samme gælder ikke løb på rulleskøjter, skateboard, løbehjul, skøjter, cykling, rundbold og diverse lege. Andelen af 9. klasse børnene, som aldrig deltager i disse aktiviteter, er betydeligt større end hos 5. klasse eleverne, og færre har indenfor den seneste uge, før spørgeskemaet blev besvaret, deltaget i disse aktiviteter. I sammenligning med 2003 er der kun sket signifikante ændringer i andelen, som har spillet basket (fald fra 26 til 17 pct.), spillet tennis eller badminton (12 til 9 pct.), løbet på rulleskøjter (10 til 7 pct.), leget diverse lege (16 til 20 pct.) og løbet eller jogget for motionens skyld (24 til 28 pct.). Knap hvert tredje barn på 9. klassetrin har inden for den sidste uge styrke- eller vægttrænet. Også her kan en del af dette ligge i det forhold, at mange under deres træning til fx fodbold eller badminton har styrketrænet.

De mest populære idrætsaktiviteter

Tabel 18: Hvad har 5. klasse børnene foretaget sig efter skoletid (i fritiden) – og for hvor lang tid siden. 2003 og 2007 (pct.)						
	2003	2007				
	I den sidste uge	I den sidste uge	Mere end én uge siden	Mere end en måned siden	Gør det aldrig	N = 100 pct.
Spillet fodbold	61	62	13	12	13	2399
Spillet basketball.	28	21	17	26	36	2238
Spillet rundbold eller et andet boldspil	39	38	26	24	13	2274
Spillet bordtennis	14	15	12	35	38	2222
Spillet tennis eller badminton	19	17	12	31	41	2194
Løbet på rulleskøjter	25	16	14	34	36	2230
Løbet på skateboard	13	9	8	16	67	2199
Løbet på løbehjul	26	25	17	27	30	2231
Cyklet på BMX	14	19	7	13	62	2207
Fangeleg, sjippet, hoppet i elastik, hoppet i hinkerude og lignende lege	53	62	14	11	13	2247
Været i svømmehal	37	37	23	33	8	2291
Været på legeplads	46	50	18	18	14	2269
Cyklet en tur (her tænkes ikke på transport til skole eller til venner)	49	47	19	21	14	2266
Løbet på isskøjter	1 *	1	2	53	44	2162
Været ude i naturen	**	43	22	22	14	2257
Løbet / jogget for motionens skyld	**	30	19	23	28	2225
Trænet vægttræning eller styrketræning	**	18	11	17	54	2232
Omfatter ikke idræt i skolen og heller ikke idræt eller motion, som trænere, lærere eller pædagoger står for i fx en idrætsforening, en idrætsklub, en rideskole eller en danseskole. * 50 pct. af børnene svarede, at de havde løbet på isskøjter. ** I 2003 blev der ikke spurgt til disse aktiviteter						

De mest populære idrætsaktiviteter

Tabel 19: Hvad har 9. klasse børnene foretaget sig efter skoletid (i fritiden) – og hvor lang tid siden. 2003 og 2007 (pct.).

	2003	2007				
	I den sidste uge	I den sidste uge	Mere end én uge siden	Mere end en måned siden	Gør det aldrig	N = 100 pct.
Spillet fodbold	50	48	14	19	19	1430
Spillet basketball.	26	17	15	34	35	1394
Spillet rundbold eller et andet boldspil	19	22	22	33	24	1393
Spillet bordtennis	9	7	8	38	47	1391
Spillet tennis eller badminton	12	9	10	38	43	1385
Løbet på rulleskøjter	10	7	5	26	63	1391
Løbet på skateboard	5	5	3	11	81	1384
Løbet på løbehjul	5	5	3	16	76	1392
Cyklet på BMX	11	11	4	11	74	1391
Fangeleg, sjippet, hoppet i elastik, hoppet i hinkerude og lignende lege	16	20	11	19	50	1377
Været i svømmehal	9	9	11	52	29	1392
Været på legeplads	17	18	11	21	50	1382
Cyklet en tur (her tænkes ikke på transport til skole eller til venner)	36	35	15	22	28	1391
Løbet på isskøjter	1 *	1	1	39	58	1380
Været ude i naturen	**	41	18	22	19	1388
Løbet / jogget for motionens skyld	24	28	15	25	33	1393
Trænet vægttræning eller styrketræning	31	31	12	18	39	1403
Omfatter ikke idræt i skolen og heller ikke idræt eller motion, som trænere, lærere eller pædagoger står for i fx en idrætsforening, en idrætsklub, en rideskole eller en danseskole. * 42 pct. af børnene svarede, at de havde løbet på isskøjter. ** I 2003 blev der ikke spurgt til disse aktiviteter						

8. Sammenligning med andre kommuner

I dette afsnit sammenlignes 5. og 9. klasse børns deltagelse i idræt og andre fysiske aktiviteter i Københavns Kommune med deltagelsen i Rudersdal Kommune, som blev undersøgt i oktober 2005, og deltagelsen i Albertslund Kommune, der blev undersøgt i oktober 2006. Der findes ikke landsdækkende undersøgelser af skolebørns idrætsdeltagelse, som umiddelbart kan sammenlignes med resultaterne fra denne undersøgelse, idet den seneste undersøgelse af danske børns idrætsvaner⁴ måler deltagelsesniveauet på en væsentligt anderledes måde. Der findes imidlertid tal fra undersøgelser af skolebørns deltagelse i idræt i en række kommuner, hvor der tidligere er gennemført en tilsvarende undersøgelse med enslydende spørgsmål, og til denne sammenligning er to kommuner udvalgt, som er blevet undersøgt inden for de seneste to år⁵.

Som det fremgår af tabel 20, er andelen af skolebørn i Københavns Kommune, både på 5. klassetrin og 9. klassetrin, der går til idræt, lavere end i både Rudersdal Kommune og Albertslund Kommune. Hos drengene på 5. klassetrin er andelen omkring 15 procentpoint lavere, og hos pigerne 24 procentpoint lavere end i Rudersdal og 16 procentpoint lavere end i Albertslund, og dette gælder også for deltagelse i idrætsforeninger og anden form for organiseret idræt (kommunalt og kommercielt). På 9. klassetrin er forskellene mellem andelen af drengene, der går til idræt, af samme størrelse som på 5. klassetrin, mens forskellene er på 20 procentpoint hos pigerne⁶. En mindre del af forskellen kan måske skyldes forskelle på den måde undersøgelserne er gennemført⁷.

Andelen af børnene, der går til idræt i en forening, er tilsvarende klart lavere i København end i Albertslund og Rudersdal, og på idræt under andre organiseringsformer er forskellene meget større. Det sidste skyldes dog givetvis forskelle i den måde, der er spurgt om dette mellem undersøgelsen i Albertslund og undersøgelsen i København (se fodnote 5). Til gengæld er der kun små forskelle på andelen af børnene, der i løbet af en uge har deltaget i selvorganiserede idrætsaktiviteter. Deltagelsesniveauet i København ligger på samme niveau som i Rudersdal og lidt højere end i Albertslund.

4 Bille, Trine m.fl.(2005): Danskernes kultur- og fritidsaktiviteter 2005. akf forlaget.

5 Larsen, Knud og Ibsen, Bjarne (2006): Skolebørns deltagelse i idræt og andre fysiske aktiviteter i Rudersdal. Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, Syddansk Universitet.

Ibsen, Bjarne og Støckel, Jan Toftegaard (2007): Børns idrætsdeltagelse i Albertslund Kommune. Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, Syddansk Universitet.

6 Undersøgelsen i Albertslund Kommune adskiller sig fra undersøgelserne i de øvrige kommuner derved, at børnene har besvaret et internet-baseret spørgeskema til forskel fra et traditionelt papir-spørgeskema, hvorfra svarene efterfølgende er tastet ind i et statistikprogram. Selvom spørgsmålene er næsten identiske, så kan denne forskel påvirke svarmønstret en smule..

7 Undersøgelserne i Rudersdal Kommune og Albertslund Kommune blev gennemført i midten af oktober mdr., mens undersøgelsen i København er gennemført i maj måned. Endvidere blev undersøgelsen i Albertslund Kommune gennemført som elektronisk survey, hvor børnene besvarede spørgsmålene via en computer på skolen. Endelig er andelen, der går til idræt, opgjort på en lidt anden måde i Albertslund Kommune end i de to øvrige kommuner, hvor børnene besvarede et indledende spørgsmål derom. For Albertslund Kommune er tallet opgjort ved, at børn der har svaret, at de går til mindst én idrætsgren i enten en forening, en kommunal institution eller i et kommercielt tilbud tæller med som en, der går til idræt. Denne adskillelse af deltagelse under de tre organiseringsformer kan være en del af forklaringen på, at andelen der går til idræt under andre organiseringsformer, er så meget højere i Albertslund Kommune end i Københavns Kommune.

Tabel 20: Andel af børn i Københavns Kommune, Albertslund Kommune og Rudersdal Kommune, som dyrker idræt, opdelt på køn og på 5. og 9. klassetrin (pct.)									
		'Går til idræt'		Går til idræt i idrætsforening		Går til idræt andet sted		Selvorganiseret idræt	
		5. klasse	9. klasse	5. klasse	9. klasse	5. klasse	9. klasse	5. klasse	9. klasse
Københavns Kommune (2007)	Drenge	77	64	69	53	27	20	95	95
	Piger	66	52	53	32	31	26	94	89
Albertslund Kommune (2006)	Drenge	92	81	82	64	77	61	86	85
	Piger	82	72	73	61	70	58	89	76
Rudersdal Kommune (2005)	Drenge	94	80	84	62			96	92
	Piger	90	72					95	90

Der er også forskelle mellem de tre kommuner på, hvor udbredte de forskellige idrætsgrene mv. er blandt 5. og 9. klasse eleverne. Sammenligningen i tabel 21 gælder andelen af børnene, som går til eller deltager i forskellige idrætsaktiviteter i en forening eller et andet sted (fx en kommunal institution eller en kommercielt organiseret aktivitet). Børn, som kun deltager i den pågældende aktivitet under selvorganiserede former, er således ikke medregnet.

Den lavere deltagelse i idræt i Københavns Kommune viser sig også, når deltagelsen i de forskellige idrætsgrene sammenlignes med deltagelsen i Albertslund Kommune og Rudersdal Kommune. I næsten alle idrætsgrene er andelen af børnene på de to klassetrin, der går til aktiviteten, lavere end i de to andre kommuner. I fodbold er deltagelsen på næsten samme niveau som i Rudersdal Kommune men markant lavere end i Albertslund, og det samme gælder for svømning, dans og håndbold. Badminton og tennis spiller børnene meget mere i Rudersdal end i København og Albertslund. I Albertslund er gymnastik og aerobic en meget stor aktivitet for pigerne. Omkring hver fjerde pige går til denne aktivitet i Albertslund og fire gange så stor en andel som i København. Den eneste af de mest store idrætsaktiviteter for børn, hvor København kan være med, er kampsport.

Tabel 21. Andel af skolebørn i 5. og 9. klasse, der går til forskellige former for idræt eller anden fysisk aktivitet i Albertslund, Rudersdal og København (i pct.).

	København (maj 2007)		Albertslund (oktober 2006)		Rudersdal (oktober 2005)	
	5. klasse	9. klasse	5. klasse	9. klasse	5. klasse	9. klasse
Fodbold	29	19	44	36	31	21
Svømning	14	7	26	10	17	7
Dans	11	6	13	18	13	12
Badminton	7	5	7	6	19	14
Basketball	6	6	4	9	7	8
Kampsport	7	5	6	7	5	7
Ridning	6	4	12	8	13	7
Håndbold	6	4	5	13	8	5
Gymnastik	5	3	21	17	8	4
Rollespil	5	3	10	6	12	2
Bordtennis	3	5	8	8	8	4
Cykling mv.	4	4	3	4	4	3
Tennis	4	3	11	3	16	12
Golf			<½	2	5	10
Volleyball	2	3	6	3	2	4
Sejlsport			1	2	4	4
Aerobic mv.	Under gymnastik		13	18	2	5
Orienteringsløb			4	2	2	2
Kano/kajak			6	3	1	3
Atletik			3	3	2	1
Hockey/floorball	2	2	5	3	3	1
Rulleskøjter			4	3	2	1
Klatring mv.			-	-	0	1
Boksning	3	5				
Ishockey	1	2				
Motionscenter	3	17				
Anden idræt	9	9	9	12	10	18

Disse forskelle i børns idrætsdeltagelse kan skyldes sociale og kulturelle forskelle i befolkningssammensætningen i de undersøgte kommuner. Forskning på området har påvist, at sandsynligheden for at skolebørn deltager i idræt stiger med deres forældres uddannelses- og indkomstniveau ⁸. I Rudersdal Kommune havde 38 pct. af befolkningen i 2006

⁸ Larsen, Knud (2003): "Børns idrætsdeltagelse 1987-1998". I antologien Børn og unge i bevægelse. Kulturministeriet.

en mellemlang eller videregående uddannelse, derefter kommer Københavns Kommune med en andel på 27 pct., mens Albertslund Kommune har den laveste andel med 18 pct. Mellem de tre kommuner er der små forskelle på arbejdsledigheden på det tidspunkt, undersøgelserne blev gennemført. I Rudersdal var den sidst i 2005 på 3,3 pct., i Albertslund var den i oktober 2006, da undersøgelsen dér blev gennemført, på 4,9 pct., og i maj 2007 var ledigheden i København tilsvarende på 4,9 pct.⁹ Endelig udgør børn, hvis forældre begge er født i udlandet, 7 pct. af børnene i Rudersdal, 24 pct. i Albertslund og 30 pct. i København. På baggrund af disse forskelle er det forståeligt, at idrætsdeltagelsen er højere i Rudersdal end i København¹⁰. Men hvis det var den eneste forklaring på forskelle i idrætsdeltagelsen hos børn, så burde der ikke være så store forskelle mellem Albertslund og København.

Det kan skyldes, at idrætsdeltagelsen også påvirkes af mulighederne for at dyrke idræt i den enkelte kommune, fx antallet af foreninger, antallet af idrætsanlæg og –faciliteter samt den økonomiske støtte til idræt i kommunen. I foråret 2006 blev antallet af idrætsforeninger i Albertslund (inkl. afdelinger under flerstrengede idrætsforeninger) opgjort til 52¹¹. Til sammenligning havde Søllerød Kommune, der i dag er en del af Rudersdal Kommune, ca. 60 idrætsforeninger, selvom indbyggertallet kun er lidt højere end i Albertslund Kommune¹². Tilgængeligheden af faciliteter til idræt og motion kan også have betydning for, hvor mange der går til idræt. En sammenligning af facilitetsdækningen i Albertslund Kommune, Rudersdal Kommune og Københavns Kommune viser, at Albertslund har den bedste facilitetsdækning hvad angår boldbaner og svømmehaller, mens antallet af 'storhaller' (minimum 800 m²) i forhold til indbyggertallet er den dårligste af de tre kommuner. Endelig kan det tænkes, at den kommunale støtte til idræt og fritid (jf. Folkeoplysningsloven) kan fremme deltagelsen i idræt blandt især børn og unge. Her viser sammenligningen, at Albertslund Kommune har givet større økonomiske støtte til idræt og anden foreningsorganiseret fritidsaktivitet de seneste ti år (i gennemsnit), end de to andre kommuner har. Den økonomiske støtte til idrætsforeningerne udgør dog en relativ lille del af deres indtægter og kan derfor kun have beskeden betydning for idrætsdeltagelsen.

9 Baseret på oplysninger fra Danmarks Statistiks statistikbank.

10 Baseret på børnenes svar i spørgeskemaet på spørgsmålet, i hvilket land far og mor er født.

11 Omfatter kun 'godkendte' foreninger, dvs. foreninger som kommunen stiller anlæg og lokaler til rådighed for og / eller yder økonomisk støtte til. 10 af 'foreningerne' er afdelinger under flerstrengede foreninger.

12 Omfatter alle idrætsforeninger og afdelinger under flerstrengede foreninger.

9. Børn, idræt og integration

Københavns Kommune har de seneste år haft særlig fokus på, at få flere børn af anden etnisk herkomst end dansk til at dyrke idræt og være foreningsaktive. Bl.a. blev Projekttrådgivningen oprettet i 2002 med det formål at styrke integrationen af den etniske minoritetsbefolkning i foreningslivet. Dette søges fremmet ved økonomisk støtte til foreninger (Brobygningspuljen, 1,2 mio. kr. årligt), rådgivning, opsøgende arbejde, foreningsguidning samt samarbejdsprojekter med foreninger og andre relevante aktører. Endvidere giver kommunen via Udviklingspuljen tilskud til initiativer, der understøtter etniske minoriteters introduktion og kendskab til foreningsliv, og over en treårig periode er der afsat 6 mio. kr. til integrationspartnerskaber med 5 større fodboldklubber.

Derfor sættes der i dette afsnit fokus på deltagelsen i idræt med særlig vægt på foreningsidræt hos børn af forældre, der er født i et andet land end Danmark. Dels ved at sammenligne med deltagelsen i 2003 for at belyse, om der er sket en ændring i deltagelsesniveauet. Dels ved en sammenligning med børn af danske forældre.

Andelen af 5. klasse børn af anden etnisk herkomst, som 'går til idræt', er klart lavere end hos børn af danske forældre. Henholdsvis 58 pct. og 79 pct., og andelen er faldet lidt siden 2003 (tabel 22).

Den samme forskel findes hvad angår deltagelse i idræt i en forening, som henholdsvis 49 pct. og 68 pct. af de to grupper går til. Her er andelen øget 3 pct. point siden 2003 hos børn af danske forældre, mens den er uændret hos børn af forældre, der er født i et andet land.

Den samme tendens ses på andelen, der går til idræt et andet sted (fx SFO, danseskole, motionscenter, kommerciel rideklub). En svag vækst i andelen hos børn af danske forældre, mens andelen er uændret hos børn af anden etnisk herkomst.

Der er ingen signifikante forskelle mellem de to grupper på andelen, som har svaret, at de inden for den sidste uge, før skemaet blev besvaret, har deltaget i mindst en af en række nævnte idrætsaktiviteter og lege, og der er ingen væsentlig ændring i andelen siden 2003.

Modsat den organiserede idræt – såvel i forening som andet sted – benytter børn af anden etnisk herkomst i højere grad end børn af dansk herkomst en af de tre idrætscontainere. Mens 20 pct. af denne gruppe benytter en af idrætscontainerne (hver gang den er åben eller sjældnere), gælder det kun for 8 pct. af børnene af danske forældre. Til gengæld har børn af danske forældre i meget højere grad benyttet havnebadet (i 2006), end børn af anden etnisk herkomst har. Henholdsvis 32 pct. og 15 pct.

Selvom børn af anden etnisk herkomst deltager mindre i organiseret idræt, end børn af danske forældre gør, så er de lige så glade for idrætstimerne i skolen, som de jævnaldrende børn af danske forældre er (tabel 22).

Tabel 22: Andel af børn i 5. klasse, som dyrker idræt under forskellige organiseringsformer, opdelt efter forældrenes etniske herkomst, i 2003 og 2007

	'Går til idræt'		Går til idræt i idrætsforening		Går til idræt andet sted		Selvorganiseret idræt		Kommer på en idrætscontainer 1)	Benyttet et havnebad (2006)	Kan li' idrætstimerne i skolen (ja, meget)
	2003	2007	2003	2007	2003	2007	2003	2007	2007	2007	2007
Etnisk herkomst											
Begge forældre født i Danmark	79	79	65	68	30	33	93	96	8	32	53
Mor født i Danmark, far født i et andet land	79	75	63	65	37	29	97	93	13	30	58
Mor født i et andet land, far født i Danmark	72	69	59	56	29	33	94	97	14	31	50
Begge forældre født i et andet land	61	58	49	49	20	20	92	93	20	15	58
1) 'Hver gang den er åben', 'Ca. en gang om ugen' eller 'en gang imellem'											

På 9. klassetrin er forskellene på deltagelsen i idræt under forskellige organiseringsformer mindre mellem børn af danske forældre og børn af forældre, der er født i et andet land. Der er dog fortsat en betydelig forskel, og mens andelen ikke er ændret siden 2003 for børn af forældre, der er født i Danmark, er andelen gået 8 procentpoint tilbage i gruppen af børn af forældre af anden etnisk herkomst (tabel 23).

Forskellene er mindre og i flere tilfælde ikke signifikante, når det drejer sig om foreningsidræt og idræt under andre organiseringsformer. Hvad angår deltagelse i idrætsforening er der en lille – men ikke signifikant – tilbagegang hos både børn af danske forældre og børn af forældre født i et andet land. Det samme gælder for deltagelsen i idræt under andre organiseringsformer. Her er der en svag vækst i deltagelsen hos børn af danske forældre, mens det er gået den anden vej hos børn af forældre af anden etnisk herkomst.

Der er også en lille forskel mellem de to grupper på andelen af børnene, som har deltaget i selvorganiseret idræt inden for den sidste uge, før spørgeskemaet blev besvaret. Og for begge grupper er andelen gået signifikant tilbage siden 2003.

Med hensyn til benyttelsen af en af de af kommunen etablerede idrætscontainere, er forskellen endnu større end på 5. klassetrin. Børn af forældre, der er født i et andet land, deltager tre gange så meget i en idrætscontainer, end børn af danske forældre gør. Det omvendte gælder for benyttelse af havnebadet (i sommeren 2006).

Selvom børn af anden etnisk herkomst på dette klassetrin deltager lidt mindre i organiseret idræt og selvorganiseret idræt, end børn af danske forældre gør, så kan de (som gruppe) bedre lide idrætstimerne i skolen. Der er dog tale om relativt små forskelle (tabel 23).

Analysen af 9. klasse børnene er behæftet med en vis usikkerhed, fordi det kun er halvdelen af børnene på dette klassetrin, der har besvaret spørgeskemaet.

Tabel 23: Andel af børn i 9. klasse, som dyrker idræt under forskellige organiseringsformer, opdelt efter forældrenes etniske herkomst, i 2003 og 2007

	'Går til idræt'		Går til idræt i idrætsforening		Går til idræt andet sted		Selvorganiseret idræt		Kommer på en idræts-container 1)	Benyttet et havnebad (2006)	Kan li' idrætstimerne i skolen (ja, meget)
Etnisk herkomst	2003	2007	2003	2007	2003	2007	2003	2007	2007	2007	2007
Begge forældre født i Danmark	58	58	43	41	22	25	94	89	4	31	36
Mor født i Danmark, far født i et andet land	62	53	48	42	25	29	93	85	14	30	39
Mor født i et andet land, far født i Danmark	56	58	39	50	28	18	93	90	12	24	41
Begge forældre født i et andet land	56	48	40	39	24	21	88	81	15	15	43
1) 'Hver gang den er åben', 'Ca. en gang om ugen' eller 'en gang imellem'											

I resten af dette afsnit fokuseres der på deltagelsen i idrætsforeninger. Tabel 24 viser 5. klasse børns deltagelse i idrætsforeninger i henholdsvis 2003 og 2007, opdelt på drenge og piger og efter børnenes etniske herkomst. Hos både drengene og pigerne er der en klar forskel mellem børn af forældre, der er født i Danmark, og børn af forældre, der er født i et andet land, på andelen der går til idræt i en idrætsforening. Men forskellen er betydeligt større hos pigerne end hos drengene. Hos drengene var der kun små forskelle i 2003, men i 2007 er denne forskel forøget. Det skyldes dels, at andelen af børn af danske forældre, der går til idræt i en idrætsforening, er vokset med 5 procentpoint, dels at andelen er faldet med 3 procentpoint hos børn af forældre, der er født i et andet land. Hos pigerne er forskellen mellem de to grupper af børn blevet mindre i sammenligning med 2003, og det skyldes, at andelen af piger af anden etnisk herkomst, som dyrker idræt i en idrætsforening, er vokset med 6 procentpoint (tabel 24).

På 9. klassetrin er der fortsat en betydelig forskel mellem de to grupper på andelen, der går til idræt i en forening. Til gengæld er drenge af forældre af anden etnisk herkomst mere aktive end drenge af danske forældre. Siden 2006 er der ikke sket signifikante ændringer på dette mønster (tabel 25).

Det er bekendt, at der er væsentlige forskelle på den socio-økonomiske status, dvs. uddannelse, erhvervsarbejde, økonomi mv., mellem forældre, der er født i Danmark, og forældre der er født i et andet land. Og da det samtidig er således, at børn af forældre, der ikke har et arbejde, er mindre idrætsaktive end børn af forældre, der har et arbejde, må det formodes, at noget af forklaringen på den lavere idrætsdeltagelse hos børn af anden etnisk herkomst skyldes dette forhold. Tabel 38 i bilag 1 bekræfter dette, men viser samtidig, at idrætsdeltagelsen er lavere hos børn af anden etnisk herkomst end hos børn af dansk herkomst i såvel gruppen af børn, hvis forældre har et arbejde, som i gruppen af børn, hvor

ingen af forældrene har et arbejde. På 9. klassetrin viser analysen imidlertid det interessante, at i gruppen af børn, hvis forældre ikke har et arbejde, er andelen, der går til idræt i en forening dobbelt så stor hos børn af forældre, der ikke er født i Danmark, end blandt børn af forældre, der er født i Danmark.

Tabel 24: Andel af drenge og piger på 5. klassetrin i Københavns Kommune, som går til idræt i en idrætsforening, opdelt efter forældrenes etniske herkomst, i 2007*

		2007		2003	
		Pct.	N = 100	Pct.	N = 100
Drenge	Begge forældre født i Danmark	74	687	69	799
	En af forældrene er født i et andet land	71	181	68	175
	Begge forældre er født i et andet land	61	330	64	326
Piger	Begge forældre født i Danmark	62	694	61	797
	En af forældrene er født i et andet land	53	181	53	150
	Begge forældre er født i et andet land	38	386	32	311

* Andel af børnene, som har angivet mindst én idrætsgren, som de går til i en idrætsforening

Tabel 25: Andel af drenge og piger på 9. klassetrin i Københavns Kommune, som går til idræt i en idrætsforening, opdelt efter forældrenes etniske herkomst, i 2007*

		2007		2003	
		Pct.	N = 100	Pct.	N = 100
Drenge	Begge forældre født i Danmark	49	434	50	460
	En af forældrene er født i et andet land	54	80	56	102
	Begge forældre er født i et andet land	61	202	59	216
Piger	Begge forældre født i Danmark	34	427	36	499
	En af forældrene er født i et andet land	32	65	33	93
	Begge forældre er født i et andet land	21	240	20	204

* Andel af børnene, som har angivet mindst én idrætsgren, som de går til i en idrætsforening

Der er også store forskelle mellem bydelene på andelen af børnene af anden etnisk herkomst, der går til idræt i en idrætsforening. Da antallet af besvarelser er forholdsvis lille i nogle bydele (primært på grund af antallet af børn i bydelen), kan små numeriske forskelle dog give forholdsvis store procentuelle forskelle.

På 5. klassetrin går 62 pct. af børnene af anden etnisk herkomst, der bor i Bispebjerg, til idræt i en forening, og i Kgs. Enghave er det hele 77 pct. I den anden ende findes Indre By og Valby med andele under 40 pct. Siden 2003 er andelen af børn af anden etnisk herkomst, der går til idræt i en idrætsforening, gået signifikant tilbage i Brønshøj / Husum og Amager, mens andelen er øget i Bispebjerg og på Nørrebro. Det er endvidere

bemærkelsesværdigt, at selvom andelen af børn af dansk herkomst, der går til idræt i en idrætsforening, er øget stærkt på Vesterbro, gælder dette ikke for børn af anden etnisk herkomst (bilag 1, tabel 40).

På 9. klassetrin er antallet af respondenter pr. bydel endnu lavere og derfor bør man være varsom med at konkludere på mindre forskelle og ændringer. På dette klassetrin findes den højeste deltagelse i gruppen af børn af anden etnisk herkomst i Bispebjerg samt på Nørrebro – lidt over og lidt under halvdelen af denne gruppe af børn. Den laveste deltagelse findes på Vesterbro, Kgs. Enghave og Vanløse. Siden 2003 er andelen af denne gruppe, der går til idræt i en forening, vokset i bydelene Bispebjerg og Nørrebro, mens der er sket et signifikant fald i Brønshøj / Husum, Vesterbro (selvom andelen af børn af forældre, der er født i landet, og som dyrker idræt i en forening, er vokset stærkt), Vanløse og Østerbro (bilag 1, tabel 41).

Fodbold er i endnu højere grad end hos børn af dansk fødte forældre den helt store topscorer, når det gælder valget af idrætsgren blandt børn af forældre med anden etnisk herkomst. Dernæst er basketball, kampsport (karate, taekwondo, judo mv.) og boksning mere populære end hos børn af dansk fødte forældre. Endelig er andelen, som går til svømning, og andelen, der går til træning i et motionscenter, næsten på samme niveau i denne gruppe af børn, som blandt børn af forældre, der er født i Danmark. Omvendt har gymnastik, ridning, dans, badminton og håndbold en betydelig lavere tilslutning (tabel 26).

Tabel 26: Idrætsaktiviteternes top-5 i 2007 for børn af forældre, der er født i et andet land end Danmark, i 5. og 9. klasse i Københavns Kommune (pct.)

Drenge				Piger			
5. klasse	Pct.	9. klasse	Pct.	5. klasse	Pct.	9. klasse	Pct.
Fodbold	53	Fodbold	41	Fodbold	15	Svømning	12
Kampsport	12	Motionscenter	17	Dans	15	Motionscenter	10
Svømning	12	Basketball	13	Svømning	11	Fodbold	9
Basketball	11	Kampsport	12	Basketball	7	Dans	8
Boksning	9	Boksning	12	Håndbold	5	Basketball	5

10. Andre fritidsaktiviteter

I dette afsnit præsenteres børnenes svar på, hvilke fritidsaktiviteter ud over idrætten, som de går til. På 5. klassetrin er fritidsklubben den 'aktivitet', som flest børn i løbet af ugen før skemaets bevarelse har deltaget i (41 pct.). Dernæst kommer besøg på biblioteket (35 pct.), biografbesøg (17 pct.) og tilskuer til idrætskamp (17 pct.). 'Biograf' og 'billedkunst' er det to eneste aktiviteter, som signifikant flere end i 2003 har deltaget i ugen før skemaets besvarelse. Omvendt er andelen, som har været i børneteater, været til musik- eller sangundervisning og været i fritidsklub faldet siden 2003 (tabel 27). Det sidste kan muligvis tilskrives det forhold, at prisen for at gå i en fritids- og ungdomsklub steg i 2007.

På 9. klassetrin er 'fritidsarbejde' den mest udbredte fritidsaktivitet (uden for hjemmet) med 54 pct. af børnene i denne alder. Dernæst kommer biografbesøg (23 pct.) og besøg på biblioteket (20 pct.) samt tilskuer til idrætskamp (16 pct.). I forhold til 2003 er der flere børn på 9. klassetrin, som har været i biografen, været til koncert og været til billedkunst i ugen før skemaets besvarelse, mens relativt færre har udført lønarbejde, været til idrætskamp og være i ungdomsklub (tabel 26).

Der er også betydelige forskelle på, hvor meget børn af forældre med anden etnisk herkomst deltager i andre organiserede fritids- og kulturaktiviteter end børn af forældre, der er født i Danmark, gør. Børn af danske forældre har i højere grad end børn af forældre med anden etnisk herkomst et fritidsarbejde, de går oftere i teater og til koncert, er oftere tilskuer til idrætsskampe, deltager oftere i sang- og musikundervisning, går mere til spejder, og endelig går en større andel i SFO eller fritidsklub. Omvendt kommer børn af forældre med anden etnisk herkomst oftere på et bibliotek, og de går meget mere på computercafé, end børn af dansk fødte forældre gør.

Tabel 27: Andel af børn i 5. og 9. klasse i Københavns Kommune, der deltager i forskellige fritidsaktiviteter (pct.)

	2003		2007				
	I den sidste uge	Gør det aldrig	I den sidste uge	Mere end én uge siden	Mere end en måned siden	Gør det aldrig	N =
5. klasse							
Været i biografen	12	4	17	26	53	4	2464
Været i teater	2	53	2	5	43	50	2392
Været til koncert	6	52	5	7	42	46	2372
Været på biblioteket	37	14	35	24	24	17	2410
Været tilskuer til idrætskamp	17	38	17	14	28	41	2397
Været på computercafé	12	60	10	7	19	64	2413
Været i børneteater	5	68	2	2	17	79	2375
Været til sang- eller musikundervisning	18	64	12	4	11	73	2368
Været i SFO eller fritidsklub	44	35	41	7	11	42	2395
Været til spejder	7	84	5	1	7	87	2379
Været til billedkunst	3	87	9	4	9	79	2388
9. klasse							
Udført et arbejde (lønnet)	61	14	54	9	16	21	1425
Været i biografen	18	3	23	27	44	6	1439
Været i teater	3	56	4	6	36	55	1425
Været til koncert	6	42	10	12	42	37	1428
Været på biblioteket	23	22	20	19	32	30	1426
Været tilskuer til idrætskamp	20	36	16	13	28	43	1432
Været på computercafé	12	61	9	7	19	65	1427
Deltaget i ungdomsskolen	6	65	4	4	19	73	1421
Været til sang- eller musikundervisning	11	76	10	2	9	80	1422
Været i fritidsklub / ungdomsklub	22	56	13	5	14	68	1424
Været til spejder	3	93	3	1	4	92	1426
Været til billedkunst	1	84	3	2	5	90	1426

11. Sammenfatning

Idræt tillægges stor betydning for børn og unge af såvel kulturelle og sundhedsmæssige grunde. Tidligere undersøgelser har vist, at idrætsdeltagelsen i København ikke har samme niveau som i andre dele af landet, men Københavns Kommune har de seneste år taget en række initiativer med sigte på at ændre dette billede. Både for at fremme idrætsdeltagelsen generelt og især for at få flere børn af anden etnisk herkomst til at gå til idræt. I denne sammenfatning præsenteres resultaterne af undersøgelsen af 5. og 9. klassebørnene, der blev gennemført i maj 2007.

1. De fleste børn deltager i en eller anden form for idræt i bred forstand i løbet af en uge.

Det er ikke så enkelt at opgøre, hvor mange børn der dyrker idræt. Skal opgørelsen kun omfatte de, som går til organiseret idræt, eller skal den også omfatte den semi-organiserede idræt, der organiseres af kommunen (fx containeridræt) og den selvorganiserede idræt som rulleskøjteløb, boldspil i gården og skøjteløb på den kunstfrosne skøjtebane på Kongens Nytorv? Og hvor ofte skal børnene deltage i sådanne selvorganiserede aktiviteter, for at de tæller med. Relevansen af de forskellige opgørelsesmetoder afhænger af formålet med undersøgelsen og den værdi ved idrætten, som man især er optaget af.

I denne undersøgelse er børnenes deltagelse opgjort på den måde, at børn der 'går til idræt', dvs. deltager i idræt i en forening eller under andre organiserede former (i kommunale institutioner eller kommercielle tilbud), og / eller har deltaget i mindst én selvorganiseret idrætsaktivitet eller leg i ugen før skemaet blev besvaret, tæller med som idrætsaktiv. Opgøres børns idrætsdeltagelse på denne måde, er 98 pct. af pigerne og 97 pct. af drengene i 5. klasse og 94 pct. af drengene og 88 pct. af pigerne i 9. klasse idrætsaktive. Langt de fleste børn deltager altså i løbet af en uge i en eller anden form for idræt eller fysisk leg. Dette siger imidlertid ikke noget om, om børnene er tilstrækkeligt fysisk aktive ud fra en sundhedsmæssig synsvinkel. Undersøgelsen har ikke afdækket alle former for fysisk aktivitet og har heller ikke belyst omfanget af og intensiteten i den fysiske aktivitet, som børnene deltager i, og derfor kan undersøgelsen ikke sige noget om børnenes generelle fysiske aktivitetsniveau (bilag 1, tabel 42).

Den mest almindelige aktivitetsform er selvorganiseret idræt eller fysisk leg, som 95 pct. af børnene på 5. klassetrin og 86 pct. på 9. klassetrin har deltaget i under en eller anden form i løbet af ugen før spørgeskemaet blev besvaret i maj mdr. 2007. På 9. klassetrin i lidt højere grad drengene end pigerne.

Noget færre, men fortsat en høj andel, 'går til idræt, sport eller motion', hvormed normalt forstås organiseret idræt i enten en forening eller under en anden organiseringsform. Henholdsvis 72 pct. og 55 pct. på de to klassetrin svarer, at de 'går til idræt'. På begge klassetrin er drengene mere aktive end pigerne er. Da børnene på 9. klassetrin i 2003

besvarede et tilsvarende spørgeskema, da de gik i 5. klasse, svarede 74 pct., at de gik til idræt. Der er således tale om et frafald på 19 procentpoint.

Den foreningsorganiserede idræt er den helt dominerende organiserede idræt. På 5. klassetrin dyrker 61 pct. idræt i en idrætsforening. På 9. klassetrin er det 41 pct. Her er der også store forskelle mellem drengene og pigerne, idet pigernes deltagelse er noget lavere end drengenes, og forskellen vokser fra 5. til 9. klasse. For børnene på 9. klassetrin er andelen, som dyrker idræt i en idrætsforening, faldet med 19 procentpoint siden de gik i 5. klasse.

Idræt under andre organiseringsformer, fx SFO, fritidsklub, danseskole, rideklub eller motionscenter, har tilslutning fra 29 pct. i 5. klasse og 24 pct. i 9. klasse. Under denne brede kategori er der kun små forskelle mellem drengenes og pigernes deltagelsesniveau, men mens drengene er lidt mere aktive end pigerne på 5. klassetrin, er det pigerne som udgør majoriteten på 9. klassetrin. I 2003 svarede 28 pct. af de børn, som i 2007 går i 9. klasse, at de gik til idræt eller motion under andre organiseringsformer, dvs. at faldet er på kun 4 pct. Der er dog tale om et netto-fald. Der kan således være mange børn, som fx er stoppet en kommunal institution, mens der kan have været en tilgang til fx motionscentre.

2. Ingen eller små ændringer i andelen som dyrker idræt, men tendens til en svag tilbagegang for pigerne

Undersøgelsen viser, at siden 2003 er der kun sket små ændringer i de to klassetrins deltagelse i idrætslige aktiviteter. På 5. klassetrin er der ingen signifikante ændringer i andelen som inden for en uge er fysisk aktiv i idrætslige aktiviteter, men der er et signifikant fald i andelen af pigerne, som svarer, at de går til idræt. Dette kommer dog ikke til udtryk i andelen, som går til idræt i en forening. For både drengene og pigerne er denne andel helt stabil i sammenligning med 2003. Deltagelsen i idræt under andre organiseringsformer er også relativt stabil, men der er en lille signifikant stigning i deltagelsen hos drengene.

På 9. klassetrin er aktivitetsniveauet signifikant lavere på det generelle aktivitetsmål for både drengene og pigerne, og for pigernes vedkommende på andelen, som går til idræt. Denne tendens viser sig også i andelen, som går til idræt i en idrætsforening, men det registrerede fald er dog så lille, at ændringen ikke er statistisk signifikant. Faldet i det generelle aktivitetsmål for 9. klasse børnenes vedkommende må derfor primært tilskrives, at en lidt mindre andel deltager i selvorganiserede aktiviteter, hvor der har været et signifikant fald for begge køns vedkommende siden 2003.

3. Små ændringer i hvilke idrætsaktiviteter børnene går til

På 5. klassetrin er det fortsat fodbold, svømning, kampsport, badminton og basketball, som drengene foretrækker, mens det hos pigerne er dans, svømning, fodbold, ridning, gymnastik og badminton. På 9. klassetrin er det fortsat fodbold, der topper hos drengene,

og hos pigerne er det dans, men træning i motionscenter kommer lige efter, og det viser, at på dette klassetrin svarer aktivitetsmønsteret på mange måder til de voksnes aktivitetsmønster. Bortset fra en signifikant stigning i andelen af drengene på 5. klassetrin, der går til fodbold, er der ingen signifikante ændringer siden 2003 på andelen af børnene, som går til de forskellige idrætsgrene.

Det gælder også for de fleste selvorganiserede idrætsaktiviteter. Der er dog et signifikant fald i andelen af 5. klassebørnene, der i løbet af ugen, før skemaet blev besvaret, har spillet basketball og har løbet på rulleskøjter og skateboard, mens andelen, der har deltaget i diverse lege af fysisk karakter (fangeleg, sjipning, på legeplads mv.), er steget. Det tyder på, at skaterinteressen er faldende, mens den 'gamle' fysiske leg er voksende. På 9. klassetrin ses det samme billede, men generelt er deltagelsen i de forskellige aktiviteter betydeligt lavere. Endvidere er der en stigning i andelen, som har løbet eller jogget for motionens skyld.

4. Lavere aktivitetsniveau i Københavns Kommune end i andre kommuner

Selvom en forholdsvis stor del af børnene i Københavns Kommune dyrker idræt under en eller anden form, så er andelen markant lavere end i kommuner, hvor en sammenlignelig undersøgelse er gennemført. Her afgrænses sammenligningen til Albertslund Kommune og Rudersdal Kommune, hvor børns idrætsdeltagelse blev undersøgt i henholdsvis 2006 og 2005. Andelen, som 'går til idræt', er på begge klassetrin markant lavere, og dette gælder også for deltagelsen i idrætsforeninger. Forskellene er derimod ikke så store i forhold til selvorganiseret idræt, hvor andelen, der har deltaget i mindst en af sådanne aktiviteter inden for den sidste uge, er signifikant højere i København end i Albertslund, og på samme niveau som i Rudersdal. Det lavere aktivitetsniveau i København viser sig også ved en sammenligning af andelen af børnene, der går til forskellige idrætsgrene. I næsten alle idrætsgrene er andelen, som går til idrætsgrenen, lavere end i de to andre kommuner.

5. Store forskelle mellem bydelene i København, men på Vesterbro sker der noget.

Mellem bydelene er der store forskelle på andelen af børnene, der går til idræt. Da antallet af børn på hvert klassetrin er forholdsvis lille, kan små numeriske forskelle på antallet af idrætsaktive give forholdsvis store procentuelle udsving, og derfor skal man være forsigtig i fortolkningen af de konstaterede forskelle. På 5. klassetrin topper deltagelsen på Vesterbro med 83 pct., der svarer, at de går til idræt, mens Nørrebro og Bispebjerg ligger omkring 20 procentpoint lavere med henholdsvis 67 og 63 pct. Ændringer i andelen, der går til idræt, kan især registreres på Vesterbro, med en vækst fra 67 pct. i 2003 til 83 pct. i 2007, og Valby med et fald i idrætsdeltagelsen fra 79 pct. til 68 pct.

På 9. klassetrin er forskellen mellem det højeste og det laveste niveau kun godt halvt så stor. Højeste deltagelse findes på Østerbro med 61 pct., mens Kgs. Enghave, Vanløse og Nørrebro har det laveste niveau med lidt under halvdelen af børnene, der går til idræt. På

dette klassetrin kan der registreres et svagt fald i andelen af årgangen, som går til idræt, i næsten alle bydelene med undtagelse af Østerbro, hvor andelen er forøget fra 52 pct. til 61 pct. Det største fald har fundet sted i Vanløse med et faldt fra 67 pct. til 48 pct.

Dette mønster går i store træk igen, når analysen afgrænses til den foreningsorganiserede idræt. På 5. klassetrin er det også Vesterbro, der topper, og det er den bydel, hvor der er sket den største vækst i deltagelsen i foreningsidræt. Bispebjerg har også den laveste andel af foreningsaktive. På 9. klassetrin er der også sket et kraftigt fald i andelen, der går til idræt i en forening, i Vanløse, mens Vesterbro og Bispebjerg har oplevet en vækst.

På 5. klassetrin er andelen af børn af anden etnisk herkomst, der går til idræt i en idrætsforening, gået signifikant tilbage i Brønshøj / Husum og Amager, mens andelen er øget i Bispebjerg og på Nørrebro. Det er endvidere bemærkelsesværdigt, at selvom andelen af børn af dansk herkomst, der går til idræt i en idrætsforening, er øget stærkt på Vesterbro, gælder dette ikke for børn af anden etnisk herkomst.

På 9. klassetrin er andelen af denne gruppe, der går til idræt i en forening, vokset i bydelene Bispebjerg og Nørrebro, mens der er sket et signifikant fald i Brønshøj / Husum, Vanløse, Østerbro og Vesterbro (selvom der blandt børn af danske forældre har været en vækst i denne bydel).

6. Svag tendens til faldende deltagelse i organiserede idrætsaktiviteter blandt børn af anden etnisk herkomst, men god tilslutning til semi-organiserede aktiviteter, der bl.a. er målrettet denne gruppe

Børn af anden etnisk herkomst, hvor begge forældre er født i et andet land end Danmark, går mindre til idræt end børn af forældre, der er født i Danmark. Dette gælder både idræt i forening og idræt under andre organiseringsformer. Derimod deltager de i lige så høj grad i selvorganiserede aktiviteter, og de er lige så glade for idrætstimerne i skolen. Det er dog først og fremmest på 5. klassetrin, at der er store forskelle. På 9. klassetrin er der således ingen signifikante forskelle på andelen, der går til idræt i en forening og andelen som går til idræt under andre organiseringsformer. Endvidere er det primært et pige-problem, selvom andelen af drengene på 5. klassetrin, der går til idræt, også er lavere blandt børn af anden etnisk herkomst end blandt børn af dansk herkomst. På 9. klassetrin er det imidlertid lige omvendt. Her er drenge af anden etnisk herkomst mest idrætsaktive, mens pigerne fortsat er bagefter piger af dansk herkomst. Forklaringen på disse forskelle skal ikke kun findes i etniske og kulturelle forskelle. Tages der højde for, at der blandt forældrene af anden etnisk herkomst er en større andel, der ikke har et arbejde (og derfor typisk også en anden socio-økonomisk status), end blandt forældre, der er født i Danmark, reduceres en del af forskellen på børns idrætsdeltagelse mellem børn af dansk herkomst og børn af anden etnisk herkomst.

Mens andelen af 5. klassebørn af dansk herkomst, som går til idræt, er uændret siden 2003, er denne andel faldet svagt blandt børn af forældre, der er født i et andet land. Andelen, der går til idræt i en forening, er dog ikke faldet, men hos børn af danske forældre

er andelen vokset lidt. Det samme gælder deltagelse i idræt under andre organiseringsformer og deltagelse i selvorganiseret idræt. Forskellene mellem børn af forældre, der begge er født i Danmark, og børn af forældre, der begge er født i et andet land, er altså øget en smule fra 2003 til 2007. Ændringerne er dog små og i nogle tilfælde ikke statistisk signifikante. I 2003 fandt undersøgelsen kun små forskelle på deltagelsen i foreningsidræt mellem drenge af anden etnisk herkomst og drenge af dansk herkomst. I 2007 er forskellen mellem de to grupper imidlertid øget, fordi andelen af drenge af dansk herkomst, som går til idræt i en forening, er øget, mens det modsatte er tilfældet for drengene af anden etnisk herkomst. Til gengæld er pigerne af anden etnisk herkomst i højere grad medlem af en idrætsforening, end de var i 2003, selvom de fortsat halter meget efter drengenes deltagelsesniveau.

På 9. klassetrin er denne tendens stærkere. Børn af danske forældre går i lige så høj grad til idræt, som de gjorde i 2003, mens andelen er faldet hos børn af forældre, der er født i et andet land. I begge grupper er andelen, som deltager i selvorganiserede aktiviteter, faldet, men faldet er større hos børn af anden etnisk herkomst. På dette klassetrin er der ikke sket signifikante ændringer i deltagelsesniveauet fra 2003 til 2007.

Bortset fra pigerne på 9. klassetrin er det således ikke lykkedes at få flere børn af anden etnisk herkomst idrætsaktive. Der er dog væsentlige forskelle på dette mellem bydelene, idet der i et par bydele har været en stigning i idrætsdeltagelsen blandt børn af anden etnisk herkomst. Og ser vi på deltagelse i foreningsidræt, har der siden 2003 været en klar vækst i andelen af piger af anden etnisk herkomst på 5. klassetrin, som dyrker idræt i en forening, mens der har været et lille fald hos drengene. Det er endvidere lykkedes at få mange af disse børn til at deltage i idræt under en af de tre idrætscontainere, kommunen har oprettet bl.a. for denne målgruppe. På både 5. og 9. klassetrin er andelen af børn af anden etnisk herkomst, som kommer på en af idrætscontainerne, omkring tre gange så stor, som andelen af børn af dansk herkomst, der gør det samme.

7. Børnene kan godt lide idrætstimerne i skolen, men populariteten falder betydeligt fra 5. til 9. klassetrin.

På 5. klassetrin svarer 55 pct. af børnene 'Ja, meget' på spørgsmålet, om de godt kan lide idrætstimerne i skolen, og kun 5 pct. svarer 'Nej, slet ikke'. På 9. klassetrin er dette positive billede imidlertid ændret betydeligt. På dette klassetrin synes kun 38 pct. af eleverne meget godt om idrætstimerne, og 19 pct. bryder sig slet ikke om timerne. Det er især pigerne på 9. klassetrin, som har et negativt syn på skoleidrætten. Det er imidlertid interessant, at børn af anden etnisk herkomst er lige så glade for idrætstimerne, som børn af dansk herkomst er. Denne gruppes lavere deltagelse i idræt i fritiden synes altså ikke at hænge sammen med, at de ikke bryder sig om idræt som sådan.

8. De kommunale 'idrætscontainere' formår i højere grad end de traditionelle idrætstilbud at tiltrække børn af anden etnisk herkomst, mens havnebadet gør det modsatte

Containeridræt er et af de projekter, som indgår under 'København – en by i bevægelse' målrettet forenings- og institutionsløse børn og unge mellem 7 og 16 år. På undersøgelsestidspunktet var tre af disse idrætscontainere i drift. Undersøgelsen viser, at 18 pct. af børnene på 5. klassetrin og 23 pct. på 9. klassetrin har kendskab til mindst en container, men kendskabet er især stort i de områder, hvor containerne er placeret.

Det er betydeligt færre børn, der kommer på en af de tre idrætscontainere. 12 pct. af børnene på 5. klassetrin og 8 pct. på 9. klassetrin har svaret, at de ofte eller med mellemrum kommer på en af de tre containere. Det er især børn af anden etnisk herkomst og børn af forældre, der ikke har et arbejde, som benytter containerne. Dette hænger dog sammen med, at containerne er placeret i boligområder med en forholdsvis stor andel af borgere, der er af anden etnisk herkomst og / eller ikke har et arbejde. Der er dog også en tendens til, at børn, der i forvejen dyrker organiseret idræt, i lidt højere grad kommer på idrætscontainerne end børn, der ikke går til idræt.

Idrætscontainerne er karakteriseret ved, at børnene ikke skal betale for at deltage, ikke skal være medlem, og at de kan komme og gå, som de har lyst. Dette kendetegner også i forskellig grad nogle af de sommerferieaktiviteter, som er blevet oprettet de seneste år, såsom fodboldskoler, streetbasket og steetfodbold, diverse idrætsturneringer og etableringen af havnebade. Forholdsvis mange børn deltog i 2006 i en eller flere af disse aktiviteter. Bl.a. deltog hver fjerde dreng på 5. klassetrin i en fodboldskole, og næsten lige så mange deltog i streetfodbold, mens noget færre deltog i streetbasket. På 9. klassetrin er der en lidt lavere tilslutning til fodboldskolerne og streetfodbold, mens en større andel deltog i streetbasket. Også her har en lidt større andel af børn af anden etnisk herkomst deltaget end børn af dansk herkomst.

En anden populær sommerferieaktivitet er benyttelsen af havnebadet. Hvert fjerde barn på begge klassetrin har i sommerferien i 2006 benyttet denne mulighed. Her skiller børn af anden etnisk herkomst sig imidlertid ud ved i meget mindre grad end børn af dansk herkomst at svømme, bade mv. fra havnebadet, og det er i noget højere grad børn, der i forvejen går til organiseret idræt, som har benyttet dette nye tilbud i København.

9. Stabil opbakning fra forældrene til deres børns idræt, men svag tendens til større opbakning på 5. klassetrin og mindre på 9. klassetrin.

I sammenligning med 2003 er der ikke sket væsentlige ændringer i forældrenes involvering i børnenes idræt. Der er dog en signifikant tendens til, at en lidt større andel af forældrene til de idrætsaktive børn i 5. klasse hjælper til i klubben, følger barnet til kamp og opvisning og hjælper til på anden måde i foreningen. På 9. klassetrin går tendensen imidlertid i den anden retning, men her er ændringerne ikke signifikante i statistisk forstand.

10. Små forandringer i deltagelsen i andre fritids- og kulturaktiviteter uden for hjemmet

Børnene har også svaret på, hvor ofte de går til en række andre fritids- og kulturaktiviteter end de rent idrætslige. Sammenligningen med 2003 viser meget små ændringer i det billede, undersøgelsen for fire år siden viste. På 5. klassetrin har en lidt (men signifikant) større andel end i 2003 været i biografen og været til billedkunst (inden for den sidste uge), mens færre har været til musik- og sangundervisning.

På 9. klassetrin er der også en signifikant stigning i andelen, som har været i biografen, og der er også en stigning i andelen, der har været til koncert. Omvendt har færre udført et lønnet arbejde inden for den sidste uge (men andelen, som aldrig gør det, er samtidig faldet), og færre har været tilskuer til en idrætskamp og været på computercafé, og endelig er andelen, som har været i fritidsklub eller ungdomsklub, næsten halveret. På de fleste fritids- og kulturaktiviteter har en større andel i 2007 end i 2003 svaret, at de aldrig går til den pågældende aktivitet som et udtryk for en svagt faldende deltagelse i fritids- og kulturaktiviteter hos de ældste børn.

11. Flere forklaringer på forskellene i børnenes deltagelse i idræt

Undersøgelsen giver et ret klart billede af, hvilke kulturelle og sociale faktorer, der spiller en rolle for, om børnene er idrætsaktive:

Alder er den faktor, der har størst indvirkning på børnenes deltagelse i idræt. Børnene på 5. klassetrin går i højere grad til idræt, og det spiller især en rolle i forhold til foreningsdeltagelse, mens det har relativ lille betydning for, om de deltager under andre organiseringsformer (på tværs af disses forskellighed). Endvidere er de yngre børn også mere aktive i selvorganiserede aktiviteter, end de ældre børn på 9. klassetrin er.

Køn har ligeledes stor indvirkning på, om børnene går til idræt. Det har især stor betydning for deltagelsen i foreningsidræt (på samme niveau som alder har), idet drengene i meget højere grad end pigerne dyrker idræt i en forening, mens det spiller en meget lille rolle for deltagelsen under andre organiseringsformer (når disse ses under ét). Pigerne er også mindre aktive i selvorganiseret idræt, end drengene er.

Forældrenes interesse for idræt, dvs. om de dyrker idræt, er efter alder den faktor, der har størst betydning for, at børnene går til idræt. Det har også stor betydning for deltagelse i foreningsidræt, og det er den faktor, der har størst betydning for børnenes deltagelse i idræt under andre organiseringsformer, mens det spiller en noget mindre rolle for, om børnene deltager i selvorganiserede aktiviteter. Fordi ingen af forældrene dyrker idræt blandt halvdelen af alle børn af anden etnisk herkomst, mod kun hver fjerde blandt børn af forældre, der er født i Danmark, slår dette forhold meget stærkt igennem i de etniske børns idrætsdeltagelse.

I sammenligning med forældrenes interesse for idræt, spiller forældrenes etniske herkomst og deres socio-økonomiske status (i denne sammenhæng om de har et arbejde) en mindre rolle. Forældrenes etniske herkomst spiller dog en vis rolle for, om de går til idræt,

men det er især idræt under andre organiseringsformer, det har betydning for, mens det samlet set har relativ lille betydning for deres deltagelse i foreningsidræt. Forældrenes arbejdssituation har samme relative betydning for, om børnene går til idræt, som etnisk herkomst har. Børn af forældre, der ikke har et arbejde, går i mindre grad til idræt, end børn af forældre, der begge har et arbejde. Da der er forholdsvis flere forældre af anden etnisk herkomst end forældre af dansk herkomst, der ikke har et arbejde, slår denne faktor stærkere igennem blandt børn af anden etnisk herkomst. Det er endvidere en faktor, der især slår igennem i forhold til foreningsidræt, mens det i statistisk forstand ikke spiller en rolle i forhold til deltagelse i idræt under andre organiseringsformer. Endelig spiller det en rolle for børnenes deltagelse i selvorganiserede aktiviteter, om de bor sammen med begge forældre eller kun bor med en af forældrene.

12. Perspektivering

Trods en bevidst politisk bestræbelse i Københavns Kommune og idrætsorganisationerne på at styrke børnenes muligheder for at dyrke idræt i foreninger og især at fremme idrætsdeltagelsen blandt børn af anden etnisk herkomst end dansk, så kan indsatsen ikke aflæses af udviklingen siden 2003. Der skal mere til – og måske noget andet end man hidtil har gjort – for at øge deltagelsen.

Går man imidlertid tættere på nogle af de tiltag, der er gjort, kommer resultaterne til syne. Etableringen af faciliteter for selvorganiseret leg og idræt benyttes i stor udstrækning af børnene. Halvdelen benytter en af de kunstfrosne udendørs skøjtebaner, og hver fjerde benytter havnebadet. Oprettelsen af idrætscontainere har især formået at tiltrække de såkaldt 'idrætssvage' grupper, som de var tiltænkt. I de områder, hvor idrætscontainerne er placeret, har hvert fjerde barn dyrket idræt på en af idrætscontainerne, og for København som helhed benyttes containerne af dobbelt så mange børn af anden etnisk herkomst end af børn af forældre, der er født i Danmark. Endelig giver væksten i foreningsdeltagelsen blandt børn af anden etnisk herkomst på Nørrebro og i Bispebjerg grund til at tro, at det skyldes den særlige indsats, der er gjort i disse områder.

Idrætsdeltagelsen blandt børn og unge er imidlertid fortsat markant lavere i København end i andre kommuner, hvor tilsvarende undersøgelser er gennemført. Det kan ikke alene forklares ud fra forskelle i beboersammensætningen. Der er forholdsvis små forskelle desangående mellem København og Albertslund, hvor børns idrætsdeltagelse er betydeligt højere. Tilsvarende er der store forskelle på idrætsdeltagelsen mellem bydelene i København, der heller ikke alene kan tilskrives befolkningssammensætningen. Disse forskelle bør give anledning til grundigere analyser og overvejelser. Skyldes det forskelle i de muligheder, børnene har for at gå til idræt: Den fysiske nærhed til idrætsfaciliteter, tilstedeværelsen af de idrætsaktiviteter, som børn især går til, mv. I denne sammenhæng er det interessant, at der er sket en signifikant stigning i idrætsdeltagelsen på Vesterbro siden 2003. Det må der være forklaringer på, som man kan lære af.

Undersøgelsen bekræfter, hvad mange tidligere undersøgelser har vist, at der sker store ændringer fra 5. til 9. klassetrin på børnenes idrætsinteresse. Undersøgelsen viser imidlertid også, at der sker væsentlige ændringer i, hvilke aktiviteter de går til, og under hvilke organiseringsformer. I mange år har man været optaget af det frafald, der finder sted, og det diskuteres ofte, hvordan man kan fastholde de unge. Men måske skal man i stedet interessere sig for, hvordan man kan gøre det lettere for børnene at skifte til andre idræts- og organiseringsformer, når de vokser fra de aktiviteter, som de har gået til som barn.

Sammenligningen med andre kommuner af deltagelsen i de forskellige idrætsaktiviteter afslører, at der er et stort potentiale for større deltagelse i flere idrætsgrene, hvor deltagelsen i København halter meget bagefter. Det gælder især nogle af de store pigeidrætsgrene som gymnastik (meget udtalt), dans, ridning og håndbold, men der kunne

også være mange flere drenge, der går til fodbold, når man sammenligner København med Albertslund.

Undersøgelsen viser, at de mindre formaliserede idrætsformer – både semi-organiserede og selvorganiserede - bedre formår at rekruttere grupper, der ikke så let finder vej til den organiserede idræt, hvad enten den foregår i foreninger eller i kommercielle organisationer. Det er derfor værd at overveje, hvordan man kan bløde op for de ofte meget skarpe skel mellem den organiserede idræt og den mere uformelle og selvorganiserede idræt, og hvordan børns idrætsdeltagelse kan fremmes ved at arbejde på tværs af de arenaer, hvor børnene færdes. Fx ved at foreninger tog ansvaret for at drive en idrætscontainer og ved et tættere samarbejde mellem idrætsforeninger og SFO'er. Det er sandsynligt, at dette kunne fungere som en mellemstation til at blive almindeligt medlem af en idrætsforening.

Endelig viser undersøgelsen, at det ikke skyldes manglende interesse for idræt, at børn af anden etnisk herkomst går mindre til idræt end børn af forældre, der er født i Danmark. De er lige så glade for idræt i skolen, og de deltager næsten lige så meget i selvorganiserede aktiviteter. Det handler altså ikke om at motivere børnene til idræt, men mere om at give dem den støtte dertil, som mange efter alt at dømme mangler hos forældrene. Forældrenes idrætsinteresse er nemlig mere afgørende end etnisk herkomst, men da ingen af forældrene dyrker idræt blandt halvdelen af alle børn af anden etnisk herkomst, mod kun hver fjerde blandt børn af forældre, der er født i Danmark, så slår det meget stærkt igennem i de etniske børns idrætsdeltagelse.

Bilag 1: Supplerende tabeller

Tabel 28: Antal besvarelser og besvarelsesprocent

	5. klasse	9. klasse	I alt
Antal elever pr. 1.5.07	3744	2910	6654
Antal besvarelser	2577	1487	4064
Svar-procent	69 %	51 %	61 %
En skole ønskede ikke at deltage, fordi den ikke ville dele børnene op – i dem der bor i København og dem der ikke gør.			
En anden skole ønskede heller ikke at deltage, fordi man skønnede, børnene ikke ville evne at besvare spørgsmålene.			

Tabel 29: Antal gange om ugen, hvor idrætsaktive børn i Københavns Kommune 'går til idræt' i 2003 og 2007, opdelt på 5. og 9. klasse (pct.)

	5. klasse		9. klasse	
	2003	2007	2003	2007
1 gang	26	25	20	15
2 gange	37	37	29	26
3 gange	20	21	25	26
4 eller flere gange	17	18	25	34
N =	1811	1840	865	831

Tabel 30: Sammenfald mellem børnenes besvarelse af spørgsmål 9 og spørgsmål 10 i spørgeskemaet. Pct. angiver andelen af det antal børn, der har besvaret spørgeskemaet.

	Går du til idræt i en idrætsforening / sportsklub (spørgsmål 10)?				
Har angivet mindst en idrætsgren, som barnet går til i en idrætsforening eller sportsklub (spørgsmål 9)	Ja	Nej, men har tidligere gjort det	Nej, har aldrig gået til idræt i en idrætsforening	Har ikke besvaret spørgsmålet 1)	N =
Ja	4	6	2	2	2192
Nej	3	12	5	26	1872
Total	47	18	7	28	4064
1) De der i spørgsmål 9 svarede, at de ikke går til idræt, skulle ikke besvare spørgsmål 9 til 14					

Tabel 31: Hvordan kommer de idrætsaktive børn i 5. klasse til og fra træning (2007), opdelt på køn, etnisk herkomst, forældres arbejdssituation og forældrenes idrætsinteresse (pct. andel af de børn, der går til idræt) (N = 1878)

	Går	Cykler	Tog / bus	Kørt i bil	Rulleskøjter / skateboard
2003	40	55	33	36	10
2007	41	54	32	32	5
P <	***	***	.5	***	.1
Køn					
Drenge	35	53	33	33	5
Piger	47	55	31	32	5
P >	***	.2	.2	.2	.4
Hvem bor barnet sammen med?					
Både mor og far	39	54	30	35	4
Enten mor eller far	45	53	35	26	6
Andre	46	64	27	27	27
P >	*	.6	.06	.***	***
Etnisk herkomst					
Begge forældre født i Danmark	37	61	29	36	5
Mor født i Danmark, far født i et andet land	43	51	42	25	6
Mor født i et andet land, far født i Danmark	38	55	35	40	6
Begge forældre født i et andet land	50	40	34	25	4
P <	***	***	.002	***	.7
Forældrenes arbejdssituation					
Begge forældre arbejder	38	31	35	35	5
Min MOR arbejder	49	37	23	23	7
Min FAR arbejder	47	36	29	29	3
Ingen af forældrene har et arbejde	52	26	19	19	7
P <	***	.2	***	***	.4
Forældrenes idrætsinteresse					
Begge forældre dyrker idræt, sport eller motion	40	62	31	35	5
Mor dyrker idræt, men far gør ikke	43	55	32	31	6
Far dyrker idræt, men mor gør ikke	37	54	29	35	3
Begge forældre, dyrker ikke idræt	42	42	35	30	3
	.6	***	.4	.4	.2

Tabel 32: Hvordan kommer de idrætsaktive børn i 9. klasse til og fra træning (2007), opdelt på køn, etnisk herkomst, forældres arbejdssituation og forældrenes idrætsinteresse (pct. andel af de børn, der går til idræt) (N = 837)

	Går	Cykler	Tog / bus	Kørt i bil	Rulleskøjter / skateboard
2003	33	63	40	18	5
2007	31	61	32	15	4
P <	***	***	.5	***	.1
Køn					
Drenge	31	62	30	14	4
Piger	32	60	35	17	3
P >	.5	.3	.1	.2	.3
Hvem bor barnet sammen med?					
Både mor og far	29	62	31	18	2
Enten mor eller far	36	60	34	10	4
Andre	42	50	42	17	17
P >	.07	.6	.6	**	**
Etnisk herkomst					
Begge forældre født i Danmark	28	72	26	17	3
Mor født i Danmark, far født i et andet land	23	60	37	12	4
Mor født i et andet land, far født i Danmark	31	56	28	3	13
Begge forældre født i et andet land	41	40	45	12	3
P <	.001	***	***	.06	*
Forældrenes arbejdssituation					
Begge forældre arbejder	29	68	30	17	3
Min MOR arbejder	41	53	29	10	4
Min FAR arbejder	31	45	41	11	3
Ingen af forældrene har et arbejde	40	28	51	11	9
P <	.1	***	**	.2	.3
Forældrenes idrætsinteresse					
Begge forældre dyrker idræt, sport eller motion	30	71	26	17	3
Mor dyrker idræt, men far gør ikke	30	65	31	12	1
Far dyrker idræt, men mor gør ikke	33	60	33	17	3
Begge forældre, dyrker ikke idræt	33	50	42	13	5
	.9	***	.002	.4	.2

Tabel 33: Andel af børnene, der har deltaget i en eller flere aktiviteter i en af idrætscontainerne, der har deltaget i de enkelte aktiviteter (pct.) 1)

	5. klasse (N = 436)	9. klasse (N = 168)
Fodbold	58	61
Boksning	11	21
Rundbold	26	22
Rulleskøjter/Skateboard	17	19
Tennis/Badminton/Bordtennis	22	21
Basket/Volleyball	23	27
Turneringer (fx Fodbold/Boksning)	28	38
Udflugter arrangeret af containeren 2)	32	33
Andre aktiviteter	19	13

1) 43 pct. af de børn, der har svaret, at de har deltaget i en eller flere af disse aktiviteter, har på spørgsmålet inden svaret, at de aldrig har deltaget i aktiviteter i en af idrætscontainerne. Hvis man udelukker denne gruppe af analysen, er der dog kun små ændringer i andelen som deltager i de forskellige aktiviteter.

2) fx aktiviteter i det Maritime Ungdomshus, Windsurfing og andre vandaktiviteter, Svømning i DGI-byen, BMX-Racerbane, Laser-gun, Klatring

Tabel 34: Andel af børn i 5. klasse i Københavns Kommune, som går til forskellige idrætsgrene – i forening eller andet sted – opdelt på drenge og piger - i 2007 og 2003 (pct.)

	Drenge		Piger	
	2003	2007	2003	2007
Fodbold	41	45	12	14
Håndbold	5	4	8	8
Basketball	7	8	4	5
Volleyball	2	3	2	2
Hockey / floorball	3	3	1	<½
Ishockey	1	1	1	1
Svømning / Vandidræt	14	13	18	15
Gymnastik, aerobic ol.	4	4	8	6
Aerobic	<½		2	
Træning i motionscenter	*	4	*	3
Dans	3	3	20	19
Ridning	<½	1	11	10
Badminton	9	7	9	7
Tennis	4	3	4	4
Bordtennis	5	5	2	1
Cykling	3	5	3	4
Boksning	2	4	1	2
Kampsport (taekwondo, judo, ol.)	9	10	4	4
Rollespil	*	9	*	2
Rulleskøjteløb	2	**	1	**
Anden idrætsgren 1)	10	10	8	9
N = 100 %	1303	1239	1266	1293
* I 2003 kunne børnene ikke sætte kryds ved denne idrætsaktivitet				
** I 2007 kunne børnene ikke sætte kryds ved denne idrætsaktivitet				

Tabel 35: Andel af børn i 9. klasse i Københavns Kommune, som går til forskellige idrætsgrene – i forening eller andet sted – opdelt på drenge og piger - i 2003 og 2007 (pct.)

	Drenge		Piger	
	2003	2007	2003	2007
Fodbold	31	31	9	8
Håndbold	1	3	7	5
Basketball	9	8	5	4
Volleyball	3	3	1	3
Hockey / floorball	4	3	1	1
Ishockey	1	3	1	1
Svømning / Vandidræt	5	7	6	7
Gymnastik, aerobic ol.	3	2	5	4
Aerobic	1		7	
Træning i motionscenter	*	19	*	15
Dans	2	2	14	11
Ridning	1	2	3	6
Badminton	8	7	5	3
Tennis	4	4	3	2
Bordtennis	5	4	1	1
Cykling	4	5	4	4
Boksning	6	6	3	4
Kampsport (taekwondo, judo, ol.)	7	8	4	3
Rollespil	*	4	*	2
Rulleskøjteløb	2	**	1	**
Anden idrætsgren 1)	14	11	7	8
N = 100 %	780	729	801	745
* I 2003 kunne børnene ikke sætte kryds ved rollespil				
** i 2007 kunne børnene ikke sætte kryds ved rulleskøjteløb				

Tabel 36: Andel af børn på 5. klassetrin, der går til de mest populære idrætsaktiviteter i Københavns Kommune, opdelt på bydele (pct.)

	Fodbold	Håndbold	Basketball	Swømning	Gymnastik	Motions-center	Dans	Rid-ning	Badminton	Kampsport	N = 100
Bispebjerg	17,5	4,1	6,2	16,5	4,1	1,0	21,6	7,2	7,2	4,1	97
Brønshøj / Husum	29,3	6,9	5,7	18,6	4,8	1,8	12,0	4,8	5,4	6,3	334
Nørrebro	35,8	3,1	8,1	13,1	5,7	3,8	8,1	2,1	2,1	7,4	419
Indre By	25,3	1,1	4,4	16,5	5,5	3,3	14,3	8,8	5,5	5,5	91
Vesterbro	33,3	5,7	7,6	17,1	6,7	3,8	7,6	6,7	10,5	9,5	105
Valby	24,7	5,7	4,4	14,6	2,2	2,5	12,3	3,2	5,1	5,4	316
Kongens Enghave	44,2	7,0	2,3	18,6	7,0	9,3	4,7	7,0	2,3	11,6	43
Vanløse	29,9	5,4	6,6	10,8	4,2	,6	12,6	7,2	6,0	7,8	167
Østerbro	27,7	5,8	4,6	11,4	4,3	3,8	12,2	7,1	10,9	6,1	394
Amager	25,9	9,2	6,7	12,2	3,9	4,1	8,8	7,3	9,4	6,1	491
Total	28,7	5,9	6,0	14,0	4,4	3,2	10,9	5,5	6,8	6,5	2457

Tabel 37: Andel af børn på 9. klassetrin, der går til de mest populære idrætsaktiviteter i Københavns Kommune, opdelt på bydele (pct.)

	Fodbold	Håndbold	Basketball	Swømning	Gymnastik	Motions-center	Dans	Rid-ning	Badminton	Kampsport	N = 100
Bispebjerg	30,5	6,8	10,2	8,5	3,4	18,6	6,8	5,1	6,8	3,4	59
Brønshøj / Husum	20,1	4,4	4,9	7,8	4,4	14,7	4,9	5,4	7,4	7,4	204
Nørrebro	20,0	3,7	9,3	7,9	2,8	13,0	4,7	2,8	3,7	7,0	215
Indre By	14,8	,0	6,6	4,9	4,9	18,0	6,6	,0	3,3	,0	61
Vesterbro	14,0	1,8	5,3	10,5	1,8	15,8	1,8	1,8	1,8	8,8	57
Valby	21,5	4,4	4,4	8,3	2,8	21,0	9,9	3,9	3,3	3,3	181
Kongens Enghave	29,4	5,9	11,8	11,8	5,9	29,4	17,6	,0	,0	5,9	17
Vanløse	7,8	4,7	5,5	2,3	,8	15,6	7,8	1,6	5,5	3,1	128
Østerbro	20,0	4,0	5,1	4,0	4,6	18,3	6,9	5,7	7,4	5,7	175
Amager	20,1	3,4	4,3	6,2	2,2	14,6	4,0	3,1	4,3	5,0	323
Total	273	55	83	94	43	231	85	50	70	74	1420

Tabel 38: Andel af bør på 5. klassetrin i Københavns Kommune, som går til idræt i en idrætsforening, opdelt efter forældrenes arbejdssituation og deres etniske herkomst i 2007*

Begge forældre arbejder	Begge forældre født i Danmark	70,3	1162
	En af forældrene er født i et andet land	67,3	278
	Begge forældre er født i et andet land	53,6	274
	Total	67,2	1714
MOR arbejder	Begge forældre født i Danmark	61,6	86
	En af forældrene er født i et andet land	57,7	26
	Begge forældre er født i et andet land	60,0	70
	Total	60,4	182
FAR arbejder	Begge forældre født i Danmark	57,8	102
	En af forældrene er født i et andet land	42,2	45
	Begge forældre er født i et andet land	46,9	245
	Total	49,2	392
Ingen af forældrene har et arbejde	Begge forældre født i Danmark	46,2	26
	En af forældrene er født i et andet land	33,3	12
	Begge forældre er født i et andet land	36,1	122
	Total	37,5	160

Tabel 39: Andel af børn på 9. klassetrin i Københavns Kommune, som går til idræt i en idrætsforening, opdelt efter forældrenes arbejdssituation og deres etniske herkomst i 2007*

Begge forældre arbejder	Begge forældre født i Danmark	43,1	722
	En af forældrene er født i et andet land	48,6	107
	Begge forældre er født i et andet land	40,7	182
	Total	43,2	1011
MOR arbejder	Begge forældre født i Danmark	37,3	67
	En af forældrene er født i et andet land	37,5	16
	Begge forældre er født i et andet land	43,5	46
	Total	39,5	129
FAR arbejder	Begge forældre født i Danmark	30,5	59
	En af forældrene er født i et andet land	36,8	19
	Begge forældre er født i et andet land	36,2	127
	Total	34,6	205
Ingen af forældrene har et arbejde	Begge forældre født i Danmark	15,4	13
	En af forældrene er født i et andet land	25,0	4
	Begge forældre er født i et andet land	38,8	85
	Total	35,3	102

Tabel 40: Andel af på 5. klassesetrin i Københavns Kommune, som går til idræt i en idrætsforening, opdelt på bydele og efter forældrenes etniske herkomst, i 2007*

		2007		2003	
		Pct.	N = 100	Pct.	N = 100
Bispebjerg	Begge forældre født i Danmark	41,8	55	48,8	43
	En af forældrene er født i et andet land	50,0	14	57,1	7
	Begge forældre er født i et andet land	61,5	26	34,4	32
	Total	48,4	95	43,9	82
Brønshøj / Husum	Begge forældre født i Danmark	70,7	188	67,6	241
	En af forældrene er født i et andet land	70,0	40	67,6	34
	Begge forældre er født i et andet land	46,2	93	54,4	68
	Total	63,6	321	65,0	343
Nørrebro	Begge forældre født i Danmark	62,9	116	60,0	115
	En af forældrene er født i et andet land	63,9	61	67,3	49
	Begge forældre er født i et andet land	54,5	233	46,3	177
	Total	58,3	410	54	341
Indre By	Begge forældre født i Danmark	68,3	63	65,8	73
	En af forældrene er født i et andet land	50,0	16	57,1	21
	Begge forældre er født i et andet land	37,5	8	50,0	6
	Total	62,1	87	63,0	100
Vesterbro	Begge forældre født i Danmark	81,0	63	60,7	56
	En af forældrene er født i et andet land	70,0	10	44,4	18
	Begge forældre er født i et andet land	42,9	28	44,2	52
	Total	69,3	101	51,6	126
Valby	Begge forældre født i Danmark	59,1	176	61,4	158
	En af forældrene er født i et andet land	56,4	39	54,5	22
	Begge forældre er født i et andet land	38,2	89	54,5	55
	Total	52,6	304	59,1	235
Kongens Enghave	Begge forældre født i Danmark	52,6	19	50,0	16
	En af forældrene er født i et andet land	40,0	5	62,5	8
	Begge forældre er født i et andet land	76,5	17	83,3	18
	Total	61,0	41	66,7	42
Vanløse	Begge forældre født i Danmark	69,5	105	67,5	163
	En af forældrene er født i et andet land	66,7	30	68,0	25
	Begge forældre er født i et andet land	44,4	27	33,3	18
	Total	64,8	162	64,6	206

Bilag

Østerbro	Begge forældre født i Danmark	70,5	261	70,4	213
	En af forældrene er født i et andet land	69,6	69	71,1	45
	Begge forældre er født i et andet land	50,0	60	47,7	44
	Total	67,2	390	67,2	302
Amager	Begge forældre født i Danmark	70,5	288	64,7	385
	En af forældrene er født i et andet land	57,8	64	58,3	60
	Begge forældre er født i et andet land	43,9	123	50,4	129
	Total	61,9	475	60,8	574

Tabel 41: Andel af på 9. klassesetrin i Københavns Kommune, som går til idræt i en idrætsforening, opdelt på bydele og efter forældrenes etniske herkomst, i 2007*

		2007		2003	
		Pct.	N = 100	Pct.	N = 100
Bispebjerg	Begge forældre født i Danmark	32,4	34	46,2	13
	En af forældrene er født i et andet land	85,7	7	50,0	2
	Begge forældre er født i et andet land	52,9	17	28,6	14
	Total	44,8	58	37,9	29
Brønshøj / Husum	Begge forældre født i Danmark	37,7	114	44,3	131
	En af forældrene er født i et andet land	60,0	15	47,4	19
	Begge forældre er født i et andet land	36,1	72	47,1	34
	Total	38,8	201	45,1	184
Nørrebro	Begge forældre født i Danmark	33,3	66	30,2	63
	En af forældrene er født i et andet land	30,8	26	31,8	22
	Begge forældre er født i et andet land	45,6	114	30,8	117
	Total	39,8	206	30,7	202
Indre By	Begge forældre født i Danmark	40,9	44	38,1	42
	En af forældrene er født i et andet land	25,0	8	54,5	11
	Begge forældre er født i et andet land	33,3	9	37,5	8
	Total	37,7	61	41,0	61
Vesterbro	Begge forældre født i Danmark	47,5	40	25,0	20
	En af forældrene er født i et andet land	33,3	3	20,0	5
	Begge forældre er født i et andet land	21,4	14	41,2	17
	Total	40,4	57	31,0	42
Valby	Begge forældre født i Danmark	42,0	100	36,8	133
	En af forældrene er født i et andet land	36,8	19	46,4	28
	Begge forældre er født i et andet land	43,1	58	38,2	55
	Total	41,8	177	38,4	216
Kongens Enghave	Begge forældre født i Danmark	16,7	6	50,0	16
	En af forældrene er født i et andet land	66,7	3	33,3	3
	Begge forældre er født i et andet land	,0	7	66,7	9
	Total	18,8	16	53,6	28
Vanløse	Begge forældre født i Danmark	34,0	97	51,8	112
	En af forældrene er født i et andet land	58,3	12	57,1	21
	Begge forældre er født i et andet land	15,8	19	46,2	13
	Total	33,6	128	52,1	146

Bilag

Østerbro	Begge forældre født i Danmark	43,5	124	40,3	139
	En af forældrene er født i et andet land	45,5	11	32,1	28
	Begge forældre er født i et andet land	33,3	36	48,3	29
	Total	41,5	171	40,3	196
Amager	Begge forældre født i Danmark	47,7	199	43,9	221
	En af forældrene er født i et andet land	45,9	37	50,0	44
	Begge forældre er født i et andet land	42,9	84	39,1	92
	Total	46,3	320	43,4	357

Tabel 42: Andel af børn i 5. klasse, som inden for en uge er fysisk aktiv i idræt eller selvorganiserede fysiske aktiviteter, opdelt på sociale variable (pct.)

	5. klasse		9. klasse	
	2003	2007	2003	2007
Alle	97	98	95	91
Køn				
Drenge	97	98	98	94
Piger	96	97	92	88
Bopæl				
Bispebjerg	99	97	100	97
Brønshøj / Husum	97	97	96	91
Nørrebro	97	97	91	85
Indre By	96	98	95	85
Vesterbro	97	98	95	95
Valby	96	97	94	90
Kongens Enghave	100	95	97	94
Vanløse	96	98	97	91
Østerbro	98	99	96	94
Amager	97	98	96	93
Hos hvem bor barnet?				
Hos mor og far	96	98	95	91
Hos enten mor eller far	98	97	95	90
Hos andre (evt. udelade)	94	81	100	85
Etnisk herkomst				
Begge forældre født i Danmark	98	98	96	93
Mor født i Danmark, far født i et andet land	98	97	97	90
Mor født i et andet land, far født i Danmark	96	98	99	96
Begge forældre født i et andet land	94	97	92	87
Forældrenes arbejdssituation				
Begge forældre arbejder	97	98	96	92
Min MOR arbejder	97	98	93	92
Min FAR arbejder	96	96	92	90
Ingen af forældrene har et arbejde	98	95	97	83
Forældrenes idrætsinteresse				
Begge forældre dyrker idræt eller motion	99	99,5	97	95
Mor dyrker idræt, men far gør ikke	98	97	98	93
Far dyrker idræt, men mor gør ikke	97	97	96	92
Begge forældre, dyrker ikke idræt	95	97	94	86
Deltaget i mindst en selvorganiseret fysisk aktivitet i løbet af den sidste uge og / eller går til en organiseret idrætsaktivitet i en forening eller et andet sted				

Bilag 2: Spørgeskema til 9. klasse

Børns deltagelse i idræt i København

Spørgeskema til alle børn i 9. klasse i Københavns Kommune

Københavns Kommune
Kultur- og Fritidsforvaltningen

Sådan udfylder du spørgeskemaet

De fleste spørgsmål besvares ved at sætte et kryds i den rubrik - ☐ - der står ud for dit svar.

Eksempel:

Dyrker du idræt eller motion?

Ja ☒

Nej..... ☐

På enkelte spørgsmål skal du selv skrive svaret. Ved hvert spørgsmål er det angivet, hvordan der skal svares.

Undlad at folde skemaet, når du har besvaret det.

På forhånd tak for hjælpen

*Bjarne Ibsen og Lise Specht Petersen, Forskere
Center for Forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund
v/ Syddansk Universitet*

Københavns Kommune, Kultur og Fritidsforvaltningen

De første spørgsmål handler om dig selv og din familie

1. Er du dreng eller pige?

Dreng ☐

Pige ☐

2. Hvem bor du sammen med? (sæt kun ét kryds)

Hos mor og far..... ☐

Hos enten mor eller far..... ☐

Hos andre..... ☐

3. Hvor bor du i København? (sæt kun ét kryds)

Bispebjerg ☐ Indre By ☐ Kongens Enghave ☐ Amager ☐
.....

Brønshøj/Husum ☐ Vesterbro ☐ Vanløse ☐
...

Nørrebro ☐ Valby ☐ Østerbro ☐
.....

4. Hvor er dine forældre født? (sæt kun ét kryds)

	Danmark	Sverige, Norge, Finland eller Island	Et andet land i Europa	USA eller Canada	Et andet land
Min MOR	☐	☐	☐	☐	☐
Min FAR.....	☐	☐	☐	☐	☐

5. Arbejder dine forældre? (sæt kun ét kryds)

- Begge mine forældre arbejder ☐
- Min MOR arbejder..... ☐
- Min FAR arbejder..... ☐
- Ingen af mine forældre har et arbejde ☐

De næste spørgsmål handler om idræt, sport, motion eller anden form for fysisk aktivitet

6. Dyrker dine forældre idræt, sport eller motion? (sæt ét kryds for både Mor og Far)**Mor**

Ja

☐

Nej

☐**Far**

Ja

☐

Nej

☐**7. Kan du lide idrætstimerne i skolen? (sæt kun ét kryds)**Ja, meget..... ☐Lidt..... ☐Nej, slet ikke..... ☐**8. Går du til idræt, sport eller motion i fritiden?**Ja..... ☐ → Gå videre med spørgsmål 9 - 14Nej..... ☐ → Gå videre med spørgsmål 15 - 16

9. Hvilke idrætsaktiviteter går du til? Og hvor går du til idræt?

(går du til flere idrætsgrene, skal du sætte kryds ud for hver af disse)

	<i>Går til idrætsaktiviteten ...</i>	
	<i>i en idrætsforening eller sportsklub</i>	<i>et andet sted, fx SFO, fritidsklub, motionscenter eller danceskole</i>
Fodbold.....	☐	☐
Håndbold.....	☐	☐
Basketball.....	☐	☐
Volleyball.....	☐	☐
Hockey / floorball.....	☐	☐
Ishockey	☐	☐
Svømning / Vandidræt	☐	☐
Gymnastik, aerobic ol.	☐	☐
Træning i motionscenter.....	☐	☐
Dans.....	☐	☐
Ridning.....	☐	☐
Badminton	☐	☐
Tennis.....	☐	☐
Bordtennis.....	☐	☐
Cykling.....	☐	☐
Boksning.....	☐	☐
Kampsport (taekwondo, judo, ol.)..	☐	☐
Rollespil.....	☐	☐
Anden idrætsgren – skriv hvilken: _____	☐	☐

10. Går du til idræt i en idrætsforening / sportsklub? (sæt kun ét kryds)

JA ☐ NEJ, men jeg har tidligere gjort det ... ☐ NEJ, jeg har aldrig gået til idræt i en idrætsforening ☐

11. Hvor gammel var du, da du begyndte at gå til idræt, sport eller motion? (sæt kun ét kryds)

0 – 4 år ☐ 5 – 6 år ☐ 7 – 8 år ☐ 9 – 10 år ☐

12. Hvor mange gange om ugen går du til idræt? (sæt kun ét kryds)

1 gang ☐ 2 gange ☐ 3 gange ☐ 4 gange ☐ 5 gange ☐ Oftere ☐

13. Hvordan kommer du til og fra træning? (sæt gerne flere krydser)

Jeg går ☐ Jeg cykler ☐ Tager tog eller bus ☐ Jeg bliver kørt i bil ☐ Jeg benytter rulleskøjter / skateboard ☐

14. Kommer dine forældre i den idrætsforening, sportsklub eller andet sted, hvor du går til idræt? (sæt et kryds for hver aktivitet – Ja eller Nej)

	<i>Ja</i>	<i>Nej</i>
Min mor går selv til idræt samme sted	☐	☐
Min far går selv til idræt samme sted.....	☐	☐
Min mor eller far er med i bestyrelsen for klubben / foreningen...	☐	☐
Min mor eller far hjælper til i klubben / foreningen.....	☐	☐
Min mor eller far kører os til kampe, opvisninger, ol.	☐	☐
Min mor eller far ser mig træne / spille kampe.....	☐	☐
Min mor eller far vasker klubbetøj, bager kage eller hjælper til med andet i klubben / foreningen eller det sted, hvor jeg går til idræt...	☐	☐

Spørgsmål 15 og 16 skal du kun svare på, hvis du ikke går til idræt. Hvis du har svaret på spørgsmål 9 til 14, skal du gå videre til spørgsmål 17, som alle skal svare på.

15. Har du engang gået til idræt / sport?

JA ... ☐ NEJ ... ☐

16. Hvorfor går du ikke til idræt / sport? (sæt gerne flere krydser)

- Jeg vil hellere gå til noget andet..... ☐
- Jeg gider ikke ☐
- Jeg må ikke for min far og mor..... ☐
- Det er for dyrt..... ☐
- Jeg synes ikke det er sjovt..... ☐
- Jeg er ikke god til idræt..... ☐
- Jeg hader at blive forpustet og at svede..... ☐
- Jeg har ingen at følges med..... ☐
- Mine bedste venner går ikke til idræt..... ☐
- Der er ingen af de idrætsgrene, som jeg kan lide, i nærheden.... ☐
- Jeg gider ikke at gå til noget på et fast tidspunkt..... ☐
- Jeg kan ikke lide at konkurrere..... ☐
- Fordi træningstidspunktet ikke passer mig ☐
- Fordi kammeratskabet var dårligt, der hvor jeg gik til idræt ☐
- Fordi træneren var for dårlig, der hvor jeg gik til idræt..... ☐
- Andre grunde _____ ☐

De næste spørgsmål skal besvares af alle. Vi vil gerne vide, hvornår du sidst har deltaget i forskellige fysiske aktiviteter. Her tænkes ikke på idræt i skolen og heller ikke på idræt eller motion, som trænere, lærere eller pædagoger står for i fx en idrætsforening, en idrætsklub, en rideskole eller en danseskole

17. Hvornår har du sidst	I den sidste uge	Mere end én uge siden	Mere end en måned siden	Gør det aldrig
Spillet fodbold.....	☐	☐	☐	☐
Spillet basketball	☐	☐	☐	☐
Spillet rundbold eller et andet boldspil	☐	☐	☐	☐
Spillet bordtennis	☐	☐	☐	☐
Spillet tennis eller badminton	☐	☐	☐	☐
Løbet på rulleskøjter	☐	☐	☐	☐
Løbet på skateboard	☐	☐	☐	☐
Løbet på løbehjul	☐	☐	☐	☐
Cyklet på BMX	☐	☐	☐	☐
Fangeleg, sjippet, hoppet i elastik, hoppet i hinkerude og lignende lege	☐	☐	☐	☐
Været i svømmehal.....	☐	☐	☐	☐
Været på legeplads	☐	☐	☐	☐
Cyklet en tur (her tænkes ikke på transport til skole eller til venner)...	☐	☐	☐	☐
Løbet på isskøjter	☐	☐	☐	☐
Været ude i naturen.....	☐	☐	☐	☐
Løbet / jogget for motionens skyld	☐	☐	☐	☐
Trænnet vægttræning eller styrketræning ...	☐	☐	☐	☐

18. Har Du hørt om idrætscontainerne "Buret" på Amager, "Friheden" i Nordvest Kvarteret eller "Thorstainer" på Nørrebro, hvor man kan lave idræt - uden at være medlem af en klub eller idrætsforening? (sæt ét kryds i hver linie)

	Ja	Nej
Jeg kender "Buret" (i Bøhmensgade på Amager)	☐	☐
Jeg kender "Friheden" (ved Frederikssundsvejen skole i Nordvest Kvarteret)	☐	☐
Jeg kender "Thorstainer" (ved Thorshave på Nørrebro)	☐	☐

19. Kommer du i én af disse idrætscontainere? Og hvor tit kommer du der? (sæt ét kryds)

Ja, hver gang de har åbent eller flere gange om ugen	Ja, ca. en gang om ugen	Ja, en gang imellem	Nej, jeg kommer der aldrig
☐	☐	☐	☐

20. Har du deltaget i nogle af disse aktiviteter i idrætscontainerne Buret, Friheden eller Thorstainer? (sæt et kryds i hver linie - Ja eller Nej)

	Ja	Nej
Fodbold.....	☐	☐
Boksning.....	☐	☐
Rundbold	☐	☐
Rulleskøjter/Skateboard.....	☐	☐
Tennis/Badminton/Bordtennis.....	☐	☐
Basket/Volleyball.....	☐	☐
Turneringer (fx. Fodbold/Boksning).....	☐	☐
Udflugter arrangeret af containeren (fx aktiviteter i det Maritime Ungdomshus, Windsurfing og andre vandaktiviteter, Svømning i DGI-byen, BMX-Racerbane, Laser-gun, Klatring)	☐	☐
Andre aktiviteter (skriv hvad)	☐	☐

21. Deltog du sidste sommer i følgende aktiviteter? (sæt et kryds i hver linie - Ja eller Nej)

	JA	NEJ
Fodboldskole	☐	☐
Streetbasket	☐	☐
Streetfodbold	☐	☐
Idrætsturneringer	☐	☐
Spejderlejr	☐	☐
Idrætslejr	☐	☐
Svømning og badning ved Havnebassin	☐	☐

22. Synes du, der er nok idrætstilbud i sommerferien? (sæt kun ét kryds)

Ja ☐

Nej ☐

Ved ikke ☐

Hvis du har svaret NEJ, hvad kunne du tænke dig af idrætsaktiviteter i sommerferien?

23. Indtil nu har de fleste spørgsmål handlet om idræt og fysisk aktivitet. Men vi vil også gerne vide, hvad du ellers bruger din fritid til (alene eller sammen med venner eller familie)?

(sæt kryds ud for hver aktivitet).

	I den sidste uge	Mere end én uge siden	Mere end en måned siden	Gør det aldrig
Jeg har været i biografen	☐	☐	☐	☐
Jeg har været i teater	☐	☐	☐	☐
Jeg har været til koncert	☐	☐	☐	☐
Jeg har været på biblioteket	☐	☐	☐	☐
Jeg har været tilskuer til idrætsskamp	☐	☐	☐	☐
Jeg har været på computercafé	☐	☐	☐	☐
Jeg har været i børneteater	☐	☐	☐	☐
Jeg har været til sang- eller musik- undervisning (fx musikskole)	☐	☐	☐	☐
Jeg har været i SFO eller fritidsklub	☐	☐	☐	☐
Jeg har været til spejder	☐	☐	☐	☐
Jeg har været til billedkunst (fx billedskole)	☐	☐	☐	☐

Så er du færdig – tak for hjælpen